

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Президент НаУКМА

А.А. МЕЛЕСHEВИЧ

«____» лютого 2015 р.

ІНФОРМАЦІЯ
ПРО НАУКОВУ ТА НАУКОВО-ТЕХНІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ
за 2014 рік

(згідно з наказом МОН № 1359 від 25.11.2014 р.)

Звіт схвалено Вченою радою НаУКМА
(протокол №21 від 26 лютого 2015 р.)

2015

З М І С Т

I.	Узагальнена інформація щодо наукової та науково-технічної діяльності	3
II.	Визначні результати фундаментальних досліджень у галузі природничих і суспільних наук, зокрема наукові досягнення світового рівня	
	а) важливі результати за усіма закінченими у 2014 році фундаментальними науково-дослідними роботами, які виконувались за рахунок коштів державного бюджету.....	7
	б) найважливіші наукові результати, отримані в результаті виконання перехідних науково-дослідних тем.....	8
III.	Найважливіші результати прикладних досліджень, конкурентоспроможні прикладні розробки та новітні технології за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки	
	а) важливі результати за усіма закінченими у 2014 році прикладними науково-дослідними роботами, які виконувались за рахунок коштів державного бюджету.....	10
IV.	Розробки, які впроваджено у 2014 році за межами НаУКМА.....	14
V.	Інформація про діяльність структурного підрозділу з комерціалізації науково-технічних розробок.....	15
VI.	Список наукових праць, опублікованих та прийнятих редакцією до друку у 2014 році у зарубіжних виданнях, які мають імпаکت-фактор.....	16
VII.	Відомості про науково-дослідну роботу та інноваційну діяльність студентів, молодих учених.....	19
VIII.	Наукові підрозділи, їх напрями діяльності, робота з замовниками.....	20
IX.	Наукове та науково-технічне співробітництво із закордонними організаціями.....	24
X.	Інформація про наукову та науково-технічну діяльність, що здійснювалась спільно з науковими установами Національної академії наук України та національних галузевих академій наук.....	29
XI.	Заходи, здійснені спільно з облдержадміністраціями або Київською міською державною адміністрацією та спрямовані на підвищення рівня ефективності роботи науковців для вирішення регіональних потреб.....	33
XII.	Відомості щодо поліпшення рівня інформаційного забезпечення наукової діяльності, доступу до електронних колекцій наукової періодики та баз даних провідних наукових видавництв світу про патентно-ліцензійну діяльність.....	33
XIII.	Інформація про науково-дослідні роботи, що виконуються на кафедрах у межах робочого часу викладачів.....	35
XIV.	Розвиток матеріально-технічної бази досліджень.....	39
XV.	Заклучна частина.....	40

ДОДАТКИ

Додаток 1. Показники наукової та науково-технічної діяльності за 2011-2014 рр.

Додаток 2. Інформація щодо трансферу та/або комерціалізації (впровадження) прикладних науково-технічних розробок/технологій

Додаток 3. Описи найефективніших розробок

I. Узагальнена інформація щодо наукової та науково-технічної діяльності НаУКМА

Мета НаУКМА – надавати сучасну освіту шляхом вільного творчого навчання та здійснення наукової діяльності відповідно до суспільних потреб, зумовлених розвитком української держави, науки, економіки та культури, а також глобальними процесами розвитку людської цивілізації. Місією та метою зумовлюється вся стратегія університету. Загальна концепція наукових досліджень у НаУКМА – «Україна: людина, суспільство, природа», спрямована на вивчення актуальних проблем у галузі гуманітарних, суспільних та природничих наук. Вона лишається незмінною впродовж багатьох років і об'єднує професорсько-викладацький склад та науковців університету для реалізації засадничого принципу вищої освіти, який сповідує Національний університет «Києво-Могилянська академія» з перших років свого відродження – поєднання навчання з науковою роботою.

Основні пріоритетні напрями наукової діяльності НаУКМА:

Фундаментальні дослідження

- Моделювання фінансових процесів: бюджетна політика, монетарна політика, фінансова аналітика.
- Філософія і література: історія філософської думки в Україні; сучасні літературознавчі моделі в літературознавчих дослідженнях; філософські аспекти української літератури ХХ століття та літературних форм філософування.
- Розробка теоретичної бази генетичного аналізу рослин.
- Функціональні композиційні полімери та мембрани.

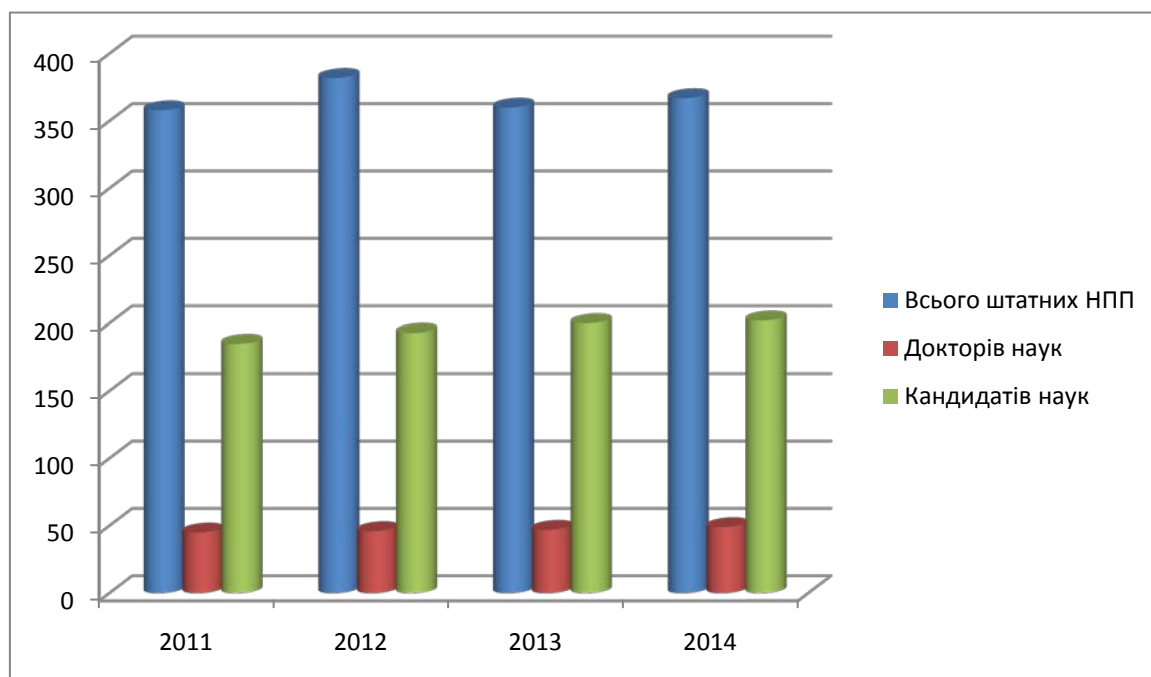
Прикладні дослідження і розробки

- Інтелектуальні інформаційні технології та системи.
- Дослідження екосистем та змін клімату.
- Розробка способів ранньої діагностики онкогематологічних захворювань.
- Методи формування та модифікування полімерних мембран зі спеціальними та додатковими функціями.
- Наукова і культурна спадщина Київської Академії.

Наукова робота в НаУКМА у 2014 році здійснювалась на 31 кафедрі, 6 факультетах і в 33 науково-дослідних центрах та лабораторіях. До наукової роботи були залучені всі науково-педагогічні працівники, студенти й аспіранти університету. **Загальна чисельність науково-педагогічних працівників** (включно з сумісниками) складала **562 особи**, з яких **116 докторів** (це – 20,6 %) і **291 кандидат наук** (51, 8 %). **На постійній основі** в університеті 2014 року працювало **367 науково-педагогічних працівників**, з них **докторів наук – 49 (13,4 %)** і **кандидатів наук – 202 (55,04 %)**. Для порівняння у 2013 року працювало 360 науково-педагогічних працівників (у 2012 р. – 382, у 2011 р. – 358, у 2010 р. – 381), з них докторів наук – 47 (у 2012 р. – 46, у 2011 р. – 45, у 2010 р. – 48) і кандидатів наук – 200 (у 2012 р. – 193, у 2011 р. – 185, у 2010 р. – 180).

Отже, впродовж останніх трьох років професійний рівень викладацького корпусу підтримувався на досить високому рівні, кожен п'ятий викладач університету має ступінь доктора наук, а кожен другий – ступінь кандидата.

Рис. 1. Якісний склад науково-педагогічних працівників за 2011-2014 роки

Таблиця 1. Кількість виконаних робіт та обсяги їх фінансування за останні три роки

Категорії робіт	2011		2012		2013		2014	
	к-сть од.	тис.грн.	к-сть од.	тис.грн.	к-сть од.	тис.грн.	к-сть од.	тис.грн.
Фундаментальні	2	548,8	4	1253,4	4	1291,9	4	1520,879
Прикладні	6	955,9	6	1330,6	5	1118,8	3	825,492
Госпдоговірні	2	156,0	3	153,1	3	147,1	1	67,4

Рис. 2. Кількість виконаних робіт за останні чотири роки (одиниць).

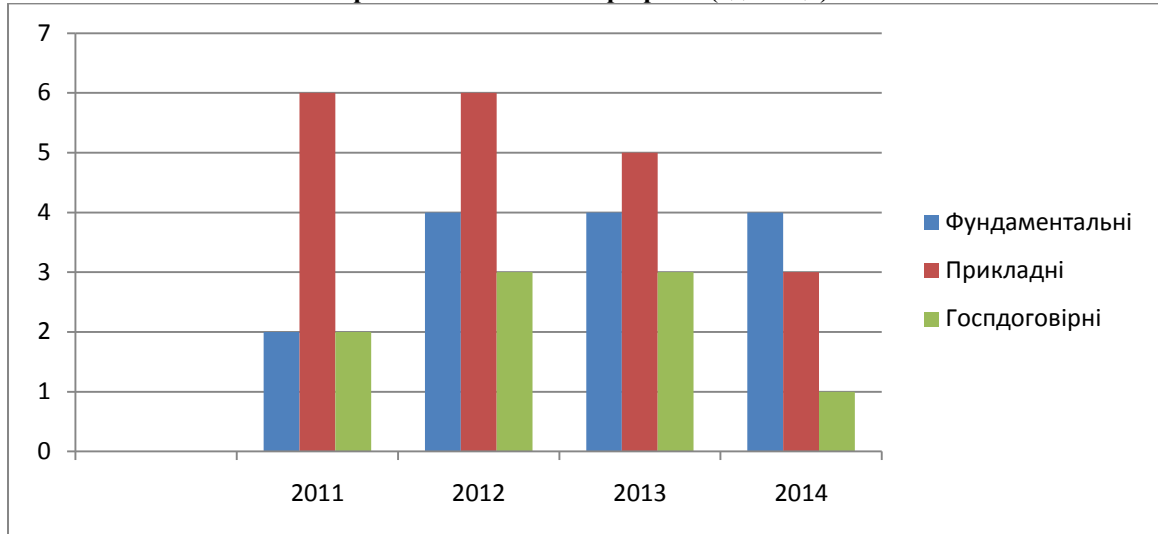

Рис. 3. Обсяги фінансування дослідницьких робіт за останні чотири роки (тис. грн).

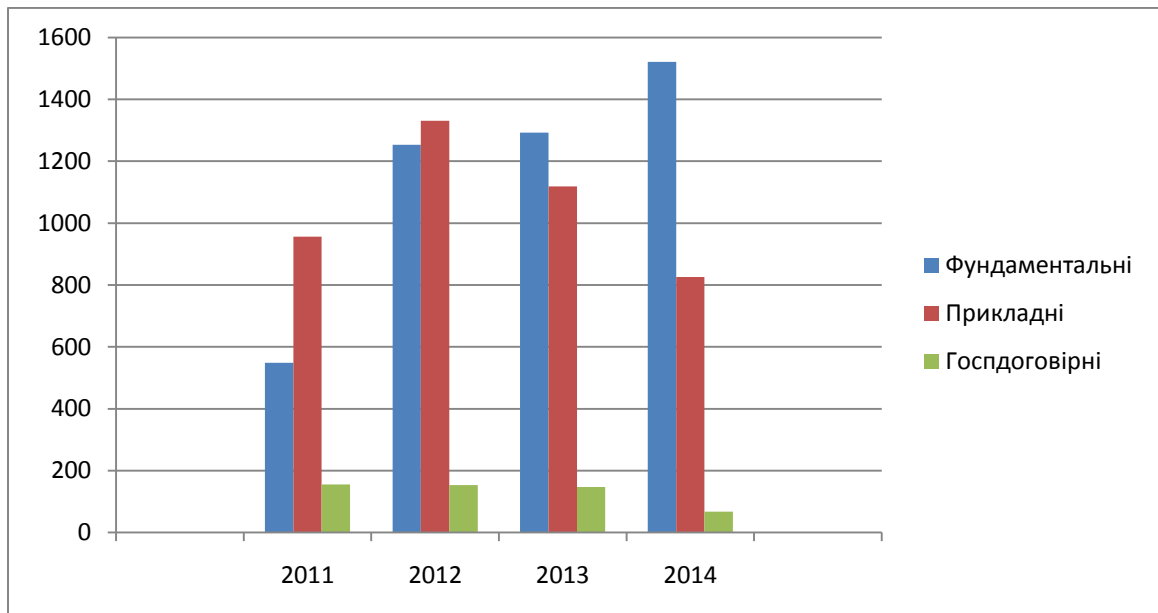

Рис. 3. Обсяги фінансування дослідницьких робіт за останні чотири роки (тис. грн).

У 2014 році не було відкрито нових спеціалізованих вчених рад по захисту кандидатських та докторських дисертацій, кількість захищених дисертацій – 3 докторських, 9 кандидатських та 2 PhD.

Найвагоміші результати фундаментальних досліджень.

Результатом завершеної у 2014 році фундаментальної теми «Проблема культурної ідентичності в літературно-філософському дискурсі XIX-XXI століть», науковий керівник – д-р філол. наук В. П. Моренець, стало підтвердження робочої гіпотези, за якою культурна ідентичність становить особливий тип ідентичності, що ґрунтується на усвідомленні індивідом своєї причетності до певної культурної традиції та прийнятті відповідних норм, цінностей, світоглядних орієнтирів, визначальних для людської життєдіяльності та поведінки. Формування культурної ідентичності передбачає «комплексне» (етнічне, релігійне, політичне та ін.) самовизначення особистості у світі, що зумовлює необхідність розгляду культурної ідентичності у нерозривному зв'язку із іншими типами ідентичностей, а

також долучення до певних універсальї культури як сфери людської діяльності. Дослідження потвердило слухність тези Л. Донскіса про «кризу ідентичності»: захитана (або «розмита») націокультурна ідентичність веде до світоглядного і соціально-культурного радикалізму, тоді як усталена ідентичність є запорукою толерантності і миру.

У процесі дослідження переконливо доведена прийнятність, можливість, ба більше, – неминучість певної *націокультурної зумовленості* філософування як такого. Оскільки сам предмет – філософування – за визначенням належить до суто людських актів дійсності, а його результати не можуть претендувати на статус об'єктивної даності, як це відбувається у галузі природничих наук, то його продукт (перебіг і результат) неминуче маркується характерними ментальними ознаками суб'єкта філософування. У цьому сенсі ми можемо і мусимо говорити про *національну філософську думку* (українську, російську, французьку тощо), що і є свідченням духовно-інтелектуального розмаїття людського світу.

На початку ми припустили, що досягнення в галузі літературної художньої творчості, їх оригінальність і досконалість (себто нероздільна в собі повнота) якимось глибинним чином пов'язані з повнотою оприявлення презентованого автором націокультурного первня. У підсумку нами встановлено, що це справді так, що нехтування цим аспектом людської духовної природи призводить у літературній творчості до мілкоті і вторинності, а завбачення і відчуття його, навпаки, – до художньої сили і свіжості мистецького самовираження письменника (Д.Скорчевський, В.Панченко, М.Ільницький та ін.).

В остаточному підсумку націокультурна ідентичність попри історичні різночитання своєї термінологічної фіксації постулюється як фундаментальна категорія людської особистості і людського світу як у його діахронічному розгортанні, так і в сучасному синхронному самовиявленні. Вдумливе завбачення закладених у цій категорії духовно-інтелектуальних енергій і спромог є єдиним надійним шляхом до людського порозуміння у світі, що його завжди витворює та чи та множина вроджених відмінностей.

Найвагоміші результати прикладних досліджень та розробок.

В результаті виконання прикладної теми «Київська духовна академія (1819–1924) в іменах», науковий керівник – д-р філос. наук, проф. М. Л. Ткачук, вперше було укладено повні переліки випускників, викладачів та ректорів КДА за всю її історію; визначено перелік випускників КДА, що входили до складу єпископату православних церков; сформовано перелік вихованців КДА, канонізованих православними церквами; на підставі вивчення архівних документів і матеріалів, опублікованих джерел та фахової літератури реконструйовано життєвий шлях, освітню, наукову, культурно-просвітницьку, церковну діяльність понад 600 видатних діячів КДА; доведено плідність міждисциплінарного підходу у вивченні життя і діяльності діячів КДА, а також необхідність комплексного застосування загальнонаукових і спеціальних (історичних, джерелознавчих, герменевтичних, культурологічних, компаративістських та ін.) методик, реалізованих на засадах об'єктивності та системності; визначено, що перспективи реконструкції життя і творчості видатних викладачів і вихованців КДА пов'язано із подальшими археографічними, історіографічними, біографічними, бібліографічними, текстологічними дослідженнями теми, а також із застосуванням просопографічного аналізу та мікроаналізу, як методик, ефективних для вивчення життєвих стратегій особистостей і малих соціальних груп; створено джерельну базу дослідження історії Київської духовної академії та спадщини її видатних діячів.

Вагомим результатом завершеної у 2014 році прикладної теми «Прогнозування реакції карбонового циклу степових екосистем України на зміни кількості опадів», науковий керівник – канд. біол. наук, доц. І. Г. Вишенська, є виявлення змін у ефективності фотосинтезу та дихання рослинного угруповання, особливості та швидкості депонування вуглецю у підстилці та ґрунті, зміни продуктивності та видового складу угруповань. Аналіз показав, що додавання опадів на 60% протягом двох років експерименту призвело до збільшення емісії вуглекислого газу приблизно на 72% порівняно з контрольними ділянками.

Це показує підвищення потенціалу депонування вуглецю трав'яними угрупованнями за умов зсунення клімату у бік більш вологого. Зменшення кількості опадів мало менший ефект на вивільнення вуглецю в процесі дихання: на ділянках з типом експерименту «-40%» було зафіксовано зниження інтенсивності дихання ґрунту всього на 9%. Протягом року спостерігалось 2 виражені піки емісії вуглекислого газу на стаціонарі: навесні (квітень-травень) та на початку осені (вересень). Результати моделювання процесів показали, що варіація значень дихання ґрунту на 60% достовірно пояснюється дією середньомісячної кількості опадів, вологості ґрунту на глибині 15 см, температури повітря, відносної вологості повітря та атмосферного тиску повітря під час вимірювань. Одночасно виявилась необхідність отримання більшої кількості експериментальних даних щодо продуктивності угруповань для достовірного моделювання процесу.

II. Визначні результати фундаментальних досліджень у галузі природничих, суспільних і гуманітарних наук, зокрема наукові досягнення світового рівня.

а) важливі результати за закінченими у 2014 році фундаментальними науково-дослідними роботами, які виконувались за рахунок коштів державного бюджету

«Проблема культурної ідентичності в літературно-філософському дискурсі XIX-XXI століть».

науковий керівник – д-р філол. наук, проф. В. П. Моренець

Виконання розпочато у 2012 році, завершено у 2014 р.

Загальний обсяг фінансування склав 920,5 тис. грн., зокрема у 2014 році – 327,5 тис. грн.

Наукові результати:

Була підтверджена робоча гіпотеза, за якою культурна ідентичність становить особливий тип ідентичності, що ґрунтується на *усвідомленні* індивідом своєї причетності до певної культурної традиції та прийнятті відповідних норм, цінностей, світоглядних орієнтирів, визначальних для людської життєдіяльності та поведінки. Формування культурної ідентичності передбачає «комплексне» (етнічне, релігійне, політичне та ін.) *самовизначення особистості* у світі, що зумовлює необхідність розгляду культурної ідентичності у нерозривному зв'язку із іншими типами ідентичностей, а також долучення до певних універсальїй культури як сфери людської діяльності. Дослідження potwierдило слушність тези Л. Донскіса про «кризу ідентичності»: захитана (або «розмита») націокультурна ідентичність веде до світоглядного і соціально-культурного радикалізму, тоді як усталена ідентичність є запорукою толерантності і миру.

У процесі дослідження переконливо доведена прийнятність, можливість, ба більше, – неминучість певної *націокультурної зумовленості* філософування як такого. Оскільки сам предмет – філософування – за визначенням належить до суто людських актів дійсності, а його результати не можуть претендувати на статус об'єктивної даності, як це відбувається у галузі природничих наук, то його продукт (перебіг і результат) неминуче маркується характерними ментальними ознаками суб'єкта філософування. У цьому сенсі ми можемо і мусимо говорити про *національну філософську думку* (українську, російську, французьку тощо), що і є свідченням духовно-інтелектуального розмаїття людського світу.

В остаточному підсумку націокультурна ідентичність попри історичні різночитання своєї термінологічної фіксації постулюється як фундаментальна категорія людської особистості і людського світу як у його діахронічному розгортанні, так і в сучасному синхронному самовиявленні. Вдумливе завбачення закладених у цій категорії духовно-інтелектуальних енергій і спромог є єдиним надійним шляхом до людського порозуміння у світі, що його завжди витворює та чи та множина вроджених відмінностей.

«Підвищення екологічної пластичності м'якої пшениці через індукцію рекомбіногенезу за участю інтрогресивного хроматину»,

науковий керівник – д-р біол. наук, проф. Т. К. Терновська

Виконання розпочато у 2012 році, завершено у 2014 р.

Загальний обсяг фінансування склав 1018,779 тис. грн, зокрема у 2014 році – 390,379 тис. грн.

Наукові результати:

Охарактеризовано низку інтрогресивних ліній пшениці, які мають фрагменти чужинного хроматину різних обсягів та різної гомеологічної належності від різних видів егілопсу, щодо поліморфізму за низкою мікросателітних локусів, специфічними для хромосом субгеному D м'якої пшениці. Це відкриває можливості використання певних SSR-локусів для скринування картуючих популяцій, отриманих за участю інтрогресивних ліній, для генетичного аналізу та маркеруванню генів інтересу. Отримана інформація є новою.

Виконані та пропонуються для використання теоретичні розрахунки співвідношення фенотипних класів у картуючих популяціях, отриманих за участю інтрогресивних ліній пшениці. Розрахунки показали, що у картуючих популяціях, створених за участю ліній, хромосоми в яких не мають повної гомології, не можна використовувати співвідношення обсягів фенотипних класів, сформованих при розкритті бінома $(3 : 1)^n$, для встановлення кількості генів, за якими відбувається розщеплення, без попереднього вивчення гібридів за особливостями перебігу мейозу та фертильністю. Розрахунки є новими і знайшли підтвердження на експериментальному матеріалі, з яким ми працюємо.

В результаті мікросателітного аналізу з використанням локусів, специфічних до хромосом 3D, 6D, 7D, визначено структуру однойменних хромосом субгеному D пшениці в інтрогресивних лініях, стійких до борошнистої роси, щодо наявності та локалізації в них фрагментів чужинного хроматину. Інформація є новою, частково вже була застосована для добору гібридів між різними інтрогресивними лініями для їхнього схрещування з лініями, що містять гаметоцидну хромосому $4S^l$ або її довге плече замість хромосоми 4D пшениці.

Показано можливість використання чужинно-заміщеної лінії *T. aestivum* / *Ae. sharonensis* $4D/4S^{sh}$ та лінії з робертсонівською транслокацією $4D/4S^{sh}L$ для розширення меж мінливості серед нащадків F_2 гібридів від схрещування лінії з гаметоцидною хромосомою (або її довгим плечем) з гібридами від схрещування інтрогресивних ліній різного походження. Особливості індивідуальних каріотипів рослин просунутих гібридних генераціях свідчить про активні процеси рекомбіногенезу в геномах гібридів, що мали у своїх педігрі хромосому $4S^{sh}$. Можливість використання хромосоми $4S^{sh}$ для рекомбіногенезу усередині пшеничного геному та отримання при цьому фертильних нащадків показано уперше.

Запропоновано модель генетичного контролю ознаки остистість колосу пшениці, яка включає взаємодію гену-промотора остистості 6-ої хромосоми егілопсів та гена *B1*, інактивованого через перебудову пшеничної хромосоми 5A.

б) найважливіші наукові результати, отримані в результаті виконання перехідних науково-дослідних тем

«Розробка методів одержання новітніх функціональних полімерів та полімерних мембран для потреб водо підготовки та фармації»

науковий керівник – доц., д-р техн. наук А. Ф. Бурбан

Виконання теми розпочато в 2013 р.

Обсяг фінансування у 2014 р. – 403,6 тис. грн.

Наукові результати:

- Розроблені ультрафільтраційні магніто-активні мембрани з метою зменшення ефекту концентраційної поляризації. Для цього поверхня промислових целюлозних мембран була активована для прищеплення полімерного спейсера та подальшою іммобілізацією наночастинок магнетиту Fe_3O_4 . Рух наночастинок магнетиту закріплених на полімерному ланцюзі в змінному магнітному полі викликає турбулізацію розчинника в дифузійному шарі, що призводить до збільшення коефіцієнта масопереносу через мембрану.
- Отримані біокаталітичні мембрани шляхом іммобілізації ферментів на поверхні промислових целюлозних і поліетерсульфонових мембран.
- Обґрунтовано вибір мембранних матеріалів та методів іммобілізації, що дозволяють проводити регенерацію біокаталітичних мембран та є найбільш придатними для вибраних ферментів – α -амілази та ліпази.
- Встановлено фізико-хімічні закономірності впливу морфології полімерних мембран на біокаталітичні властивості целюлозних мембран з іммобілізованими ферментами;

«Теоретико-методологічне забезпечення та розробка сучасного математичного інструментарію формування взаємоузгодженої фінансово-бюджетної та монетарної політики в умовах макроекономічної нестабільності»

науковий керівник – д-р екон. наук, проф. І. Г. Лук'яненко

Виконання розпочато у 2014 році.

Обсяг фінансування у 2014 році – 400,0 тис. грн.

Наукові результати:

- сформовано матрицю основних комбінацій інструментів фінансово-бюджетної та монетарної політики за різних економічних теорій та визначено основні напрями їх взаємоузгодженості для української економіки в умовах макроекономічної нестабільності;
- досліджено та обґрунтовано переваги застосування нових інноваційних технологій системної динаміки та стохастичних динамічних макромоделей для оцінювання та визначення основних взаємоузгоджених інструментів фінансово-бюджетної та монетарної політики, спрямованих на економічний розвиток України в умовах глобальної нестабільності;
- концепцію визначення взаємоузгоджених інструментів фінансово-бюджетної та монетарної політики в умовах дестабілізуючих флуктуацій на фінансових ринках на основі інноваційних математичних та інформаційних технологій, зокрема методів системної динаміки та динамічних стохастичних моделей загальної рівноваги;
 - розроблено підмоделі основних секторів української економіки та концепцію їх об'єднання в цілісну загальну макроекономічну модель на основі методів системної динаміки,
 - розроблено методами системної динаміки базову макроекономічну динамічну модель економіки України, що відображає в узагальненому вигляді основні взаємозв'язки між сьома ключовими секторами економіки, а саме сектору виробництва, який своєю чергою базується

на трьох під моделях: ринку праці, формування капіталу та продуктивності, державного сектору, сектору розподілу доходів, сектору споживання, монетарного сектору, міжнародного сектору;

- сформовано концепцію побудови динамічної стохастичної моделі загальної рівноваги для української економіки з вбудованим механізмом фінансового акселератора та розвитку фінансової бульбашки для системного аналізу синергетичного ефекту спільної взаємоузгодженої дії інструментів фінансово-бюджетної та монетарної політики в умовах дії дестабілізуючих факторів.

III. Найважливіші результати прикладних досліджень, конкурентоспроможні прикладні розробки та новітні технології за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки.

а). Важливі результати за усіма закінченими у 2014 році прикладними науково-дослідними роботами, які виконувались за рахунок коштів державного бюджету.

1. Пріоритетний напрям, визначений Законом України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки»: «Інформаційні та комунікаційні технології». Пріоритетний тематичний напрям, згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 07.09.2011 №942: «Інтелектуальні інформаційні та інформаційно-аналітичні технології. Інтегровані системи баз даних та знань. Національні інформаційні ресурси».

«Еволюційні обчислення та їх застосування до розв'язання оптимізаційних і пошукових задач».

науковий керівник – професор, д-р ф.-м. наук М.М. Глибовець

Виконання розпочато у 2013 році.

Загальний обсяг фінансування склав 337,492 тис. грн., у 2014 році – 185,992 тис. грн.

Наукові результати, новизна, науковий рівень:

- Вперше розроблено клас гібридних алгоритмів для розподіленої задачі задоволення обмежень. Це дуже складна модельна задача, що є основою багатьох комбінаторних алгоритмів, в тому числі й оптимізаційних.
- Експліковано поняття генетичного програмування в контексті інтелектуальних пошукових систем. Досі генетичні алгоритми дуже рідко застосовувались в інтелектуальних пошукових системах. Застосування генетичних алгоритмів дасть змогу знаходити прийнятне рішення в задачах розгалуження пошуку.
- Побудовано новий генетичний алгоритм розв'язання задач уніфікації термів 1 порядку. Досі генетичні алгоритми дуже рідко застосовувались до задач пошуку доведень в логічних теоріях. Складність полягала в тому, що не існували структури даних для подання термів, придатного для генетичного алгоритму.

- Розроблено новий ефективний евристичний (меметичний) алгоритм для задачі евклідової задачі Штейнера зі застосуванням до побудови остових дерев складних графів.
- Розроблено онтологічні моделі подання знань в інтелектуальних пошукових системах. Онтологічний пошук дає можливість значно прискорити процес пошуку за рахунок переходу від пошуку за ключовими словами до семантичного пошуку за поняттями, які структуровані за допомогою онтологій.
- Систематизовано інформацію та подальший розвиток таких галузей теорії еволюційних обчислень як генетичні алгоритми розв'язання задач багатоекстремальної оптимізації, генетичні алгоритми розв'язання багатокритеріальних задач оптимізації, самоадаптовані генетичні алгоритми, тощо.
- Побудовано таксономії складності за часом і пам'яттю, а також системи показників для порівняння.
- Розроблено та поширено проблемно-специфічні тестові приклади;
- Виконано програмну реалізацію та експериментальний аналіз роботи еволюційних алгоритмів розв'язання конкретних класів задач з використанням проблемно-специфічних тестів.

Значимість та практичне застосування:

Проектування ієрархічних програмних оболонок генетичних алгоритмів нова тема в еволюційному програмуванні. Досі робилось кілька спроб створити програмні оболонки (каркаси) для різних класів генетичних алгоритмів. Створена програмна оболонка відзначається гнучкістю налаштування на еволюційний алгоритм і в напівавтоматичному режимі пропонує розробнику варіанти реалізації, які накопичені під час навчання оболонки.

Розробки факультету інформатики, спрямовані на підвищення ефективності інтелектуального пошуку, принесуть велику користь компаніям при розв'язанні оптимізаційних задач побудови оптимальних топологій мереж, розміщенні обладнання, оптимізації шляхів розповсюдження системної та прикладної інформації в задачах маршрутизації в активних динамічно змінних мережах.

2. **Пріоритетний напрям**, визначений Законом України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки»: «Рациональне природокористування».

Пріоритетний тематичний напрям, згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 07.09.2011 №942: «Технології моделювання та прогнозування стану навколишнього середовища».

«Прогнозування реакції карбонового циклу степових екосистем України на зміни кількості опадів»,

науковий керівник – доц., канд. біол. наук, І. Г. Вишенська

Виконання розпочато у 2013 році.

Загальний обсяг фінансування склав 441, 0 тис. грн., у 2014 році – 247,0 тис. грн.

Наукові результати, новизна, науковий рівень:

Під час проведення досліджень на базі експериментального стаціонару було виявлено зміни у ефективності фотосинтезу та дихання рослинного угруповання, особливості та швидкість депонування вуглецю у підстилці та ґрунті, зміни продуктивності та видового складу угруповань. Аналіз показав, що додавання опадів на 60% протягом двох років експерименту призвело до збільшення емісії вуглекислого газу приблизно на 72% порівняно з контрольними

ділянками. Це показує підвищення потенціалу депонування вуглецю трав'яними угрупованнями за умов зсунення клімату у бік більш вологого. Зменшення кількості опадів мало менший ефект на вивільнення вуглецю в процесі дихання: на ділянках з типом експерименту «-40%» було зафіксовано зниження інтенсивності дихання ґрунту всього на 9%. Протягом року спостерігалось 2 виражені піки емісії вуглекислого газу на стаціонарі: навесні (квітень-травень) та на початку осені (вересень).

Результати моделювання процесів показали, що варіація значень дихання ґрунту на 60% достовірно пояснюється дією середньомісячної кількості опадів, вологості ґрунту на глибині 15 см, температури повітря, відносної вологості повітря та атмосферного тиску повітря під час вимірювань. Одночасно виявилась необхідність отримання більшої кількості експериментальних даних щодо продуктивності угруповань для достовірного моделювання процесу.

Значимість та практичне застосування:

Відмінною рисою проведеного дослідження був комплексний підхід до аналізу всіх основних компонентів карбонового циклу екосистеми, що включали екосистемне, ґрунтове та мікробіальне дихання, вміст вуглецю в різних шарах ґрунту. Польові дослідження проводились на унікальному експериментальному стаціонарі зі штучної модифікації природних опадів, який немає аналогів в Україні. Від закордонних досліджень на маніпулятивних стаціонарах дана НДР відрізняється суттєво більшим набором варіантів змін кількості опадів – 7. При цьому в експерименті були застосовані варіанти зі значним відхиленням від норми, а саме +60% та -60%. Отримані результати дозволяють аналізувати наслідки екстремальних кліматичних подій, що є надзвичайно актуальним в погодних змінах останнього десятиліття. В останні роки науковці різних країн звертають особливу увагу на збільшення екстремальних кліматичних подій, їх можливі наслідки та необхідність прогнозування і упередження таких подій.

3. Пріоритетний напрям, визначений Законом України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки»: «Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших хвороб».

Пріоритетний тематичний напрям, згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 07.09.2011 №942: «Проблеми розвитку особистості, суспільства, демографія та соціально-економічна політика».

«Київська духовна академія (1819 – 1924) в іменах»,

науковий керівник – проф., д-р філос. наук М. Л. Ткачук

Виконання розпочато у 2013 році.

Загальний обсяг фінансування склав 730,5 тис. грн., у 2014 році – 392,5 тис. грн.

Наукові результати:

- укладено повні переліки випускників, викладачів та ректорів КДА за всю її історію;
- визначено перелік випускників КДА, що входили до складу єпископату православних церков;
- сформовано перелік вихованців КДА, канонізованих православними церквами;
- на підставі вивчення архівних документів і матеріалів, опублікованих джерел та фахової літератури реконструйовано життєвий шлях, освітню, наукову, культурно-просвітницьку, церковну діяльність понад 600 видатних діячів КДА;
- підготовлено та упорядковано присвячені їм біобібліографічні нариси, що складають зміст енциклопедичного видання «Київська духовна академія (1819–1924) в іменах» (поданий до друку у видавництві «Видавничий дім КМ Академія»; очікуваний термін видання – жовтень 2015 р.);

- доведено плідність міждисциплінарного підходу у вивченні життя і діяльності діячів КДА, а також необхідність комплексного застосування загальнонаукових і спеціальних (історичних, джерелознавчих, герменевтичних, культурологічних, компаративістських та ін.) методик, реалізованих на засадах об'єктивності та системності;
- визначено, що перспективи реконструкції життя і творчості видатних викладачів і вихованців КДА пов'язано із подальшими археографічними, історіографічними, біографічними, бібліографічними, текстологічними дослідженнями теми, а також із застосуванням просопографічного аналізу та мікроаналізу, як методик, ефективних для вивчення життєвих стратегій особистостей і малих соціальних груп;
- створено джерельну базу дослідження історії Київської духовної академії та спадщини її видатних діячів.

Значимість та практичне застосування.

У процесі НДР суттєво вдосконалено методологічний інструментарій історико-біографічних студій і зроблено вагомий крок у подальшому розвитку історичних, історико-філософських і релігієзнавчих досліджень в Україні. Доведено значну ефективність застосування міждисциплінарних гуманітарних практик, здійснення біографічних, бібліографічних, археографічних досліджень у розвитку історико-філософських та історико-релігієзнавчих студій. Сформовано джерельну базу дослідження історії Київської духовної академії та спадщини її видатних діячів. До наукового обігу введено новий великий масив першоджерел, рукописів та архівних документів, що значно поглиблюють фахові уявлення про історію Київської духовної академії XIX – початку XX ст., життєвий шлях і творчий доробок її видатних вихованців та викладачів, їх місце і роль у розвитку вітчизняної освіти, науки та культури, в історії помісних православних церков. Створено електронні покажчики «Видатні постаті в історії Київської духовної академії (1819–1924)» та «Випускники Київської духовної академії (1819–1924) у складі єпископату православних церков», що можуть знайти використання у діяльності інституцій, підпорядкованих МОН України, Міністерству культури України, Українській православної церкві.

IV. Розробки, які впроваджено у 2014 році за межами НаУКМА

«Методика прогнозування змін карбонового циклу степових екосистем за допомогою експериментальної модифікації кількості атмосферних опадів», автори розробки – д. біол. наук, проф. Дідух Я. П., канд. біол. наук, доц. Вишенська І. Г. (Результат виконання прикладного дослідження «Прогнозування реакції карбонового циклу степових екосистем України на зміни кількості опадів», науковий керівник – канд. біол. наук, доц. І. Г. Вишенська).

В ході роботи розроблена методика оцінки та прогнозування змін карбонового циклу степових екосистем на основі експериментальної модифікації кількості атмосферних опадів.

Запропонована методика спрямована на розв'язання важливої прикладної задачі – прогнозування наслідків кліматичних змін і, зокрема зміни кількості опадів, на стан рослинності не тільки природних екосистем, а й агрофітоценозів, що може мати суттєве соціально-економічне значення для ряду суміжних галузей, у т.ч. сільського господарства. Завершується робота над оформленням авторського свідоцтва на експериментальну ділянку для проведення штучної модифікації кількості атмосферних опадів.

Порівняння із світовими аналогами

Відмінною рисою проведеного дослідження був комплексний підхід до аналізу всіх основних компонентів карбонового циклу екосистеми, що включали екосистемне, ґрунтове дихання, вміст вуглецю в біомасі та ґрунті. Польові дослідження проводились на унікальному експериментальному стаціонарі з модифікації природних опадів, який немає аналогів в Україні. Від закордонних досліджень на маніпулятивних стаціонарах дана розробка відрізняється суттєво більшим набором варіантів змін кількості опадів – 7. При цьому в експерименті були застосовані варіанти зі значним відхиленням від норми, а саме +60% та -60% для аналізу наслідків екстремальних кліматичних подій, що є надзвичайно актуальним в погодних змінах останнього десятиліття. В останні роки науковці різних країн звертають особливу увагу на збільшення екстремальних кліматичних подій, їх можливі наслідки та необхідність прогнозування і упередження таких подій.

Результати досліджень та методики прогнозування змін карбонового циклу природних екосистем становлять інтерес для науковців Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України, інших установ НАНУ та ВНЗ, а також для заповідників степової зони України.

Результати впровадження

Результати досліджень були представлені для застосування у Біосферному заповіднику «Асканія Нова» ім. Фальц-Фейна НААН України, з яким НаУКМА у 2014 р. підписав договір про наукову співпрацю. Нові методики польових вимірювань карбонового циклу були використані у спільному дослідженні з Науковим Центром аерокосмічних досліджень Землі ІГН НАН України.

V. Інформація про діяльність структурного підрозділу з комерціалізації науково-технічних розробок

У березні 2012 року в НаУКМА створено відділ сучасних технологій та інновацій, на який покладено завдання організації та координації науково-дослідної роботи в університеті, а також пошук та реалізацію інноваційних, науково-технічних та освітніх проектів, захист прав інтелектуальної власності. Зокрема, у 2014 році був отриманий 1 патент на корисну модель:

Деклараційний патент України на корисну модель № 90679 «Гуанідиновмічний розгалужений олігомер як компонент поліакриламідного гідрогелю медичного призначення» Вортман. М.Я., Вакулук П.В., Фуртат І.М, Лемешко В.М., Іванова Т.С., Гринюк І.В., Тригуб С.О., Бурбан А.Ф., Шевченко В.В. Номер заявки: u 2013 14062. Дата подання заявки: 03.12.2013. Дата, з якої є чинними права на корисну модель: 10.06.2014. Публікація відомостей 10.06.2014, Бюд.№11 про видачу патенту.

Окрім того, завідувач та викладачі кафедри економічної теорії, кафедри маркетингу та управління бізнесом НаУКМА беруть активну участь у проекті ТЕМПУС (2012-2014)530429-TEMPUS-1-2012-1-UK-TEMPUS-JPHES:«Інноваційні лабораторії (ІННОЛАБ): використання навчальної платформи відкритих інновацій та здійснюваних досліджень у тренінгах на рівні підприємств для посилення взаємодії та інноваційного потенціалу університетів постсоціалістичних суспільств» (керівник робочої групи в НаУКМА – д.е.н., проф. Бажал Ю.М.). Метою проекту є включення України до глобальних інноваційних процесів шляхом створення відкритих платформ для здійснення кооперації і розвитку співпраці у системі «наука-бізнес-освіта». Очікується, що реалізація цього проекту стимулюватиме модернізацію і підвищення конкурентоспроможності вітчизняної економіки, а вітчизняні підприємства, наукові інститути та навчальні заклади не тільки долучаться до унікального світового банку «ноу-хау», а й стануть агентами під час створення нових знань, що сприятиме комерціалізації вітчизняних наукових розробок.

Протягом року активно розвивався, створений 2013 року науково-навчальний центр «Інноваційна лабораторія» (ІННОЛАБ) як координаційний, науковий, навчальний і тренінговий центр з розвитку відкритої інноваційної навчальної платформи для формування регіональної інноваційної екосистеми і формування в НаУКМА передумов для органічного поєднання освіти, науки та інноваційної діяльності.

2014 року була створена платформа регіональної інноваційної екосистеми (<http://platform-mi.innolabs.org/uk/>), яка дає змогу університетам і інноваційним підприємствам співпрацювати одне з одним, а також залучати студентів і науковців до вирішення проблем, з якими стикаються компанії. Крім того, вона дає змогу краще розуміти та надалі розвивати свою інноваційну екосистему.

VI. Список наукових праць, опублікованих та прийнятих редакцією до друку у 2014 році у зарубіжних виданнях, які мають імпакт-фактор, за формою:

№ з/п	Автори	Назва роботи	Назва видання, де опубліковано роботу	Том, номер, сторінки роботи
Статті				
1	Tetiana Stepurko, Milena Pavlova, Irena Gryga, Liubove Murauskiene, Wim Groot	Informal payments for health care services: The case of Lithuania, Poland and Ukraine	Journal of Eurasian Studies	Volume 6, Issue 1 , January 2015, Pages 46–58
2	Maltseva, K.	Using correspondence analysis of scales as part of mixed methods design to access cultural models in ethnographic fieldwork: Prosocial cooperation in Sweden	Journal of Mixed Methods Research	2014. — [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://metatoc.com/journals/1150-journal-of-mixed-methods-research
3	Maltseva, K.	Normative culture, cultural competence and mental health in Sweden	International Journal of Culture and Mental Health	2014. — V. 7(2). – P. 179-198
4	Ryabchuk A.	Right revolution? Hopes and perils of the Euromaidan protests in Ukraine	Debatte: Journal for Contemporary Central and Eastern Europe	Vol.22, Issue 1, 2014. – p.127-134.

5	Sydorchuk O.	The Impact of Semi-Presidentialism on Democratic Consolidation in Poland and Ukraine	Demokratizatsiya. The Journal of Post-Soviet Democratization	2014. – Vol. 22, No. 1. – P. 117-144.
6	Stepurko T.	To pay or not to pay? A multicountry study on informal payments for health-care services and consumers' perceptions	Health Expectations	2014. - DOI: 10.1111/hex.12281
7	Kozak O., Didukh Ya.	Assessment of mountain ecosystems changes under anthropogenic pressure in Latorica river basin (Transcarpathian region, Ukraine)	Ekologia Bratislava	33 (4), pp. 365-379
8	Kupets O.	Labor market challenges of an aging and shrinking population in Ukraine	The Journal of Comparative Economic Studies	2014. – Vol. 9. – P. 99–134.
9	Oliynyk B. V.	Imprimitivity systems and lattises of normal subgroups in D-hyperoctahedral groups	Siberian Mathematical Journal	Vol. 55, No. 1, pp. 132–141, 2014.
10	Petrov R. A.	Legal Approximation of EU Law in the Eastern Neighbourhood of the EU: Towards a Common Regulatory Space?	(Routledge Press, 2014).	
11	Kyselova T.	Dualism of Ukrainian Commercial Courts: Exploratory Study	The Hague Journal on the Rule of Law	Vol. 6, no. 2. – 2014. – PP. 178-201

12	J. Bernatska	Orbit Approach to Separation of Variables in $sl(4)$ -Related Integrable Systems	Communications in Mathematical Physics	2014 333 (2), pp. 905-929
13	Bernatska, J., Holod, P.	SU(3) magnet: Finite-gap integration on the lowest genus curve	Journal of Physics: Conference Series	2014 482 (1), 012004.
14	Pylyp L.	A rare non-Robertsonian translocation with chromosome fusion $der(5;15)(q35.3;q10)$: segregation analysis in male meiosis and preimplantation embryos	Cytogenetic and Genome Research	2014. — Vol. 142. — P. 161 — 166.
Статті, прийняті редакцією до друку				
1	Kostiuchenko T., Söderbaum H.	The Ukrainian power elite and poverty reductive efforts	Debatte: Journal of Contemporary Central and Eastern Europe	2014 - Vol. 22, no. 2 – у друці (1,9 др. арк.).
2	Maltseva, K.	Prosocial morality in individual and collective cognition	Journal of Cognition and Culture	2014. — подано до друку (1 др. арк.)
3	Ryabchuk A.	Homelessness in Ukraine: structural causes and moral evaluation	Debatte: Journal for Contemporary Central and Eastern Europe	Vol.24, Issue 3, 2014. (forthcoming)
4	K. V. Yershov, V. P. Kravchuk, D. D. Sheka, Y. Gaididei	Curvature Effects in Vortex Chirality Switching	Journal of Applied Physics	arXiv:1412.0121

VII. Відомості про науково-дослідну роботу та інноваційну діяльність студентів, молодих учених

Науково-дослідна робота студентів і молодих учених у НаУКМА традиційно базується на принципах відсутності штучного поділу науки на студентську («дитячу») та професорсько-викладацьку («дорослу»); поєднання навчального процесу з науковими дослідженнями; підтримки всіх самостійних студентських ініціатив щодо проведення наукових заходів, організації наукових осередків тощо.

Результатом такої політики є тісна співпраця викладачів і науковців зі студентами в рамках наявних в університеті науково-дослідних центрів і лабораторій, активна участь молодих науковців у конференціях, наукових семінарах та інших наукових заходах разом/поряд із їхніми науковими керівниками. Зокрема, **2014 року 453 студентів** брали участь у науково-дослідній роботі кафедр та наукових підрозділів університету.

Про інтенсивність наукової роботи студентів свідчить і велика кількість студентських публікацій у наукових журналах (**2014 р. – 163 публікації**), а також виступів на конференціях та семінарах різних рівнів (**2014 р. – виступи на 159 конференціях, з них 43 – міжнародні**).

Окрім того, за ініціативи та зусиллями молодих учених за підтримки відповідних кафедр щороку в НаУКМА відбуваються міжнародні і всеукраїнські студентсько-аспірантські конференції. Так, зокрема, 2014 року відбулися IX Міжнародна студентсько-аспірантська конференція «Філософія. Нове покоління», Міжвузівська науково-практична конференцію для студентів, аспірантів та молодих науковців «Фінансово-економічний та соціальний розвиток країн: теоретичні та практичні аспекти», Всеукраїнська науково-практична конференцію «Системний аналіз фінансових процесів в умовах макроекономічної нестабільності», IV Весняна фінансова школа для абітурієнтів, школярів, вчителів, студентів та всіх, хто цікавиться сучасною фінансовою освітою. Метою таких заходів є пошук, підтримка і розвиток творчого потенціалу обдарованих студентів, залучення студентів до наукової роботи відповідних кафедр.

Щороку студенти НаУКМА беруть участь і виборюють призові місця як у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт (2014 р. – **4 переможці**), так і у конкурсах наукових робіт, що їх проводять різноманітні організації та фонди. Зокрема, 2014 року **6 студентів** НаУКМА стали переможцями Конкурсу стипендійної програми «Завтра.UA» від фонду Віктора Пінчука і вибороли право отримувати річну стипендію від Фонду. Також стипендіальна програма Фонду Віктора Пінчука «Завтра.UA» нагородила Національний університет «Києво-Могилянська академія» спеціальною відзнакою «Найкращий ВНЗ-партнер – 2013/14». Ця нагорода – заслуга студентів НаУКМА, які стали стипендіатами програми «Завтра.UA» і показали високі результати.

5 студентів НаУКМА стали лауреатами Всеукраїнських студентських олімпіад. Також цього року студенти університету брали участь у різноманітних міжнародних і національних конкурсах та олімпіадах, посівши призові місця (загалом **27 осіб**) та здобувши стипендії (державні академічні – **19 осіб**: стипендія Президента України – **11 осіб**, стипендія Кабінету Міністрів України – **2 особи**, стипендія Верховної Ради України – **2 особи**, стипендія М. С. Грушевського – **4 особи**; іменні стипендії – **102 особи**).

У системі організації науково-дослідної роботи студентів в університеті важливе місце відіграють студентські наукові організації. Протягом 2014 року в університеті діяли Студентське наукове товариство факультету правничих наук, ЕкоКлуб «Зелена Хвиля», Студентське біологічне товариство, Студентський інтернет-центр, наукова організація «EAST-WEST BUSINESS», що займається впровадженням різноманітних проектів у сфері

бізнесу та економіки, студентське наукове товариство «Potluck», яке організовує щотижневий студентський семінар з історії. Це цікаві, динамічні організації з власними положеннями і програмами дій. Такі студентські наукові осередки створюються лише з ініціативи самої молоді. В університеті не створено окремої Ради молодих учених, натомість наукові ініціативи студентів координує декан із роботи зі студентами, а також завідувачі кафедр, керівники наукових центрів і лабораторій.

Роки	Кількість студентів, які беруть участь у наукових дослідженнях та відсоток від загальної кількості студентів	Кількість молодих учених, які працюють у НаУКМА	Відсоток молодих учених, які залишаються у НаУКМА після закінчення аспірантури
2011	410 (13,2%)	177	9,04
2012	390 (13%)	167	3,6
2013	460 (16%)	152	34,4
2014	453 (15%)	160	35

VIII. Наукові підрозділи, їх напрями діяльності, робота з замовниками

2014 року наукова робота в НаУКМА здійснювалася на 31 кафедрі та в 33 науково-дослідних центрах і лабораторіях. Наукові підрозділи (центри та лабораторії) відіграють важливу роль у формуванні наукового середовища в університеті і є його невіддільною частиною. Наукові центри об'єднують викладачів, докторантів, аспірантів та студентів, що працюють як на одній, так і на різних кафедрах і факультетах і здійснюють дослідження у науковому напрямі, який часто є міждисциплінарним. Центри створюють терміном на 3 роки з ініціативи науково-педагогічних працівників, що працюють в університеті на постійній основі. Свою діяльність центри організовують на принципах самофінансування та самозабезпечення. Значна частка досліджень і наукових заходів здійснюється в межах робочого часу викладачів. Діяльність наукових центрів різноманітна як за своєю тематикою, так і за формою роботи. Деякі з них зосереджуються на просвітницькій і науково-видавничій діяльності і є майданчиками для обговорення актуальних проблем суспільного та культурного життя.

Серед найефективніших у 2014 році науково-дослідних підрозділів варто відзначити Лабораторію фінансово-економічних досліджень і Центр досліджень екосистем, змін клімату та сталого розвитку. Всі зазначені підрозділи є базою для виконання бюджетних наукових проектів і одночасно успішно співпрацюють з науковими установами в Україні та за кордоном.

ЛАБОРАТОРІЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Керівник – д-р екон. наук, професор І. Г. Лук'яненко, завідувач кафедри фінансів.

Співробітники лабораторії (викладачі, аспіранти, студенти НаУКМА): загальна чисельність – 27 осіб (18 – штатні співробітники кафедри фінансів), з них 4 доктори наук (2 штатні) та 16 кандидатів (13 штатних).

Основними науковими напрямками досліджень є:

- розробка сучасного інструментарію аналізу макрофінансової програми України та моделювання наслідків прийняття управлінських рішень в короткостроковому та довгостроковому періодах в умовах макроекономічної нестабільності;
- розробка макроеконометричних моделей України різного рівня складності на основі нових підходів та науково-теоретичних концепцій;
- актуальні проблеми інвестиційної політики та моделі оцінювання фінансових інвестицій

та ін.

За рахунок коштів загального бюджету виконувалося фундаментальне дослідження: *«Теоретико-методологічне забезпечення та розробка сучасного математичного інструментарію формування взаємоузгодженої фінансово-бюджетної та монетарної політики в умовах макроекономічної нестабільності»* (керівник: д-р екон. наук, проф. Лук'яненко І. Г.).

Науковий доробок у 2014 році:

- 3 монографії,
- 2 навчальні посібники,
- 3 статті у виданнях, що входять до наукометричних баз,
- 23 публікації у журналах, що внесені до переліку наукових фахових видань України,
- 35 виступів на міжнародних та всеукраїнських конференціях.

Розроблена на основі новітніх інформаційних та комп'ютерних технологій базова макроекономічна динамічна модель економіки України відображає в узагальненому вигляді основні взаємозв'язки між сьома ключовими секторами економіки, а саме сектору виробництва, який своєю чергою базується на трьох під моделях: ринку праці, формування капіталу та продуктивності, державного сектору, сектору розподілу доходів, сектору споживання, монетарного сектору, міжнародного сектору, вона дозволяє формалізувати складні нелінійні причинно-наслідкові взаємозв'язки між елементами економічної системи в динаміці; визначити її реакцію на взаємодію фінансово-бюджетних та монетарних інструментів в різні періоди та за різних внутрішніх та зовнішніх дестабілізуючих факторах. Реалізація даної моделі на реальній інформації з подальшою оцінкою можливих сценаріїв розвитку за різних економічних умов та різних комбінацій інструментів монетарної та фіскальної політики дозволить визначити найбільш перспективні напрями реформування української економіки, а також сформувати матрицю ефективних комбінацій інструментів фінансово-бюджетної та монетарної політики для досягнення середньострокової та довгострокової стабілізації економічного розвитку України. Розроблена макромодель може бути використана Адміністрацією Президента, Міністерством економічного розвитку і торгівлі України, Національним банком України та іншими установами, в процесі формування довгострокової програми економічного розвитку держави, а також взаємоузгодженості основних інструментів монетарної та фіскальної політики. Крім того, для Робочої групи «Економічна програма 2015-2023 рр.» в частині «Стабілізаційні моделі еволюційного поступу економіки України на дворічний період 2015-2016 років» розроблено документацію по макроекономічній моделі України для проведення прогнозування та сценарного оцінювання ефективності запровадження окремих напрямів економічних реформ. Результати даної розробки також впроваджені в навчальний процес Національного університету «Кієво-Могилянська академія» в рамках нових розроблених курсів «Методи системної динаміки», «Міжнародні фінанси», «Бюджетний менеджмент», а також «Державні фінанси», «Податкова система».

Міжнародні наукові проекти 2014 року:

- «Вивчення економіки за допомогою методів моделювання системної динаміки» (спільно з Бергенським університетом, Норвегія, координатори: з української сторони – проф. Лук'яненко І. Г., з норвезької сторони – Девід Віт, за підтримки норвезького уряду та Європейського фонду «Євразія»).

- «Розвиток найкращої практичної моделі Докторської школи для PhD програм України та Грузії». Партнери: Школа бізнесу Адама Сміта, університет Глазго, Велика Британія; Вища школа бізнесу та економіки Маастрихського університету, Нідерланди.

- Обмін досвідом наукової роботи, яка проводиться закладами вищої освіти, обмін досвідом запровадження в науково-навчальний процес інноваційних методик та технологій. Партнер: Університет прикладних наук, м. Штральзунд, Німеччина. Координатори: з української сторони – проф. Лук'яненко І. Г., з німецької сторони – проф. Ольга Шилінг.

- Проведення наукових заходів у рамках підписаного договору про співпрацю між НаУКМА та університетом Парі-Ест-Кретель, м. Париж, Франція.

Міжнародна співпраця (організація та проведення циклів лекцій, тренінгів та наукових семінарів із запрошенням зарубіжних фахівців, навчання за кордоном):

- З ініціативи Надзвичайного і Повноважного посла Норвегії в Україні Йона Ельведалья Фредріксена за активної підтримки Норвезького центру з міжнародної співпраці в освітній сфері (SIU) в Національному університеті «Києво-Могилянська академія» за участю кафедри фінансів НаУКМА відбулася робоча зустріч організаторів та учасників міжнародних навчально-дослідницьких проектів, що виконуються в межах програми співпраці Норвегії та України у сфері вищої освіти («Norwegian-Ukrainian Cooperation in Higher Education»).

- В рамках Міжнародного науково-практичного проекту «Вивчення економіки за допомогою (**Modeling Population Dynamics in Ukraine**)» Зав.кафедри фінансів, керівник міжнародного проекту від НаУКМА проф. Лук'яненко І.Г., проф. Кафедри фінансів Івахненко С.В., доценти кафедри фінансів: Шпортюк В.Г., Прімерова О.К., аспірантка кафедри фінансів Стельмашенко Я.В., магістри програми «Фінанси і кредит»: Грязнов В., Хмарюк А., Єлістратова А. брали участь у науково-практичному семінарі, 01-07 грудня 2014 р., Бергенський університет, Норвегія.

Партнери в Україні, з якими співпрацює Лабораторія фінансово-економічних досліджень (обмін інформацією щодо наукових та навчальних розробок, організація спільних наукових заходів, дослідна практика студентів):

- Інститут економіки та прогнозування НАН України,
- Інститут демографії та соціальних досліджень НАН України,
- Українська спілка підприємців та промисловців,
- ПАТ Страхова компанія «Еталон»,
- ПрАТ «КІНТО»,
- ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс»,
- Київський національний торговельно-економічний університет,
- Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, кафедра економіко-математичних методів,
- Національний Чернігівський державний технологічний університет.

Організація та проведення наукових заходів:

Лабораторія фінансово-економічних досліджень організувала та провела Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Системний аналіз фінансових процесів в умовах макроекономічної нестабільності», IV Весняну фінансову школу для абітурієнтів, школярів, вчителів, студентів та всіх, хто цікавиться сучасною фінансовою освітою, Міжвузівську

науково-практичну конференцію для студентів, аспірантів та молодих науковців «Фінансово-економічний та соціальний розвиток країн: теоретичні та практичні аспекти».

ЦЕНТР ДОСЛІДЖЕНЬ ЕКОСИСТЕМ, ЗМІН КЛІМАТУ ТА СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Керівник – канд. біол. наук, доцент, декан факультету природничих наук І. Г. Вишенська.

Загальна чисельність співробітників Центру – 11 осіб, з яких 4 – штатні співробітники кафедри екології, 2 – PhD студенти, 2 – студенти магістерських програм. Якісний склад: 1 доктор наук і 3 кандидати наук.

Основними науковими напрямками досліджень є:

- енергетичні потоки і стабільність природних екосистем;
- вплив антропогенних чинників і кліматичних змін на екосистеми;
- біоіндикація стану і процесів у природних екосистемах;
- сталий розвиток.

За рахунок коштів загального бюджету виконувалося дослідження: «Прогнозування реакції карбонового циклу степових екосистем України на зміни кількості опадів» (керівник: доц. Вишенська І. Г.). Також співробітники Центру працювали над темою «Структурні зміни вуглецевого балансу трав'яних угруповань за умов модифікації режиму зволоження» (керівник: доц. Вишенська І. Г.).

Науковий доробок у 2014 році:

- 9 публікацій у фахових виданнях ВАК;
- участь у 7 конференціях, з яких 4 міжнародні;
- 5 публікацій тез у матеріалах міжнародних конференцій.

Міжнародна співпраця (організація та проведення циклів лекцій, тренінгів та наукових семінарів із запрошенням зарубіжних фахівців, навчання за кордоном):

У 2014 р. за підтримки Національного екологічного центру України (НЕЦУ) було проведено дослідження в рамках проекту № 46.756/2-14 «Моделювання продуктивності степової зони України під впливом змін клімату: молодіжне дослідження студентів-екологів НаУКМА». Проведено дослідження відповіді трав'яних угруповань на зміну кількості опадів задля підвищення обізнаності серед студентської молоді про проблеми адаптації до змін клімату. Завдяки проведеним вимірюванням в рамках цього міні-проекту та спираючись на дані попередніх вимірювань у 2011-2013 рр., Центр досліджень екосистем, змін клімату та сталого розвитку розпочав наукову діяльність з моделювання продуктивності степового поясу України у наслідок кліматичних змін.

Науковці Центру підтримують контакти з департаментом ботаніки та мікробіології Університету Оклахоми, США, з яким виконувався спільний науковий проект попереднього року. Під час стажування за програмою IREX у вересні – листопаді 2014 р. керівник Центру Вишенська І.Г. брала участь у науковому семінарі екологічної лабораторії Університету Оклахоми та наукових заходах Університету Північного Техасу. Планується подальша співпраця з цими університетами, зокрема подача заявок на спільні дослідження за грантами Національного наукового фонду США.

Центр підтримує тісні зв'язки з коледжем екології та лісівництва Університету штату Нью-Йорк в Сіракузах, де за програмою подвійного диплому та підтримки Державної програми стажувань у провідних навчальних закладах світу успішно навчались 5 студентів МП Екологія, двоє з яких готували магістерські кваліфікаційні роботи за тематикою і під керівництвом викладачів Центру.

Студент докторської програми «Біологія та біорізноманіття» ДШ НаУКМА Сергій Беляков у жовтні 2014 р. пройшов стажування в лабораторії проф. Давіда Таркхнашвілі у Державному університеті ім. І.Чавчавадзе, Тбілісі, Грузія.

IX. Наукове та науково-технічне співробітництво із закордонними організаціями

Міжнародне співробітництво у 2014 році було визнано одним із **стратегічних пріоритетів** розвитку університету з метою визнання НаУКМА на рівні з найкращими університетами Європи за якістю науки і освіти. Таким чином основною ідеєю щодо міжнародної співпраці 2014 року було намагатися здійснити органічне вплетення міжнародної компоненти (а це і запрошення іноземних викладачів, і організація програм мобільності) у навчальний процес НаУКМА; організація спільних навчальних програм (зокрема, з можливістю отримання декількох дипломів, станом на зараз у НаУКМА діє дві такі програми на магістерському рівні; є угоди щодо спільного керування PhD студентами; організація додаткових міжнародних навчальних програм для українських і зарубіжних студентів; організація спільних академічних і дослідницьких проектів (наприклад, долучення до європейських проектів, як програма Жана Моне, Темпус тощо).

Таким чином, 2014 рік був роком активізації міжнародної мобільності серед викладачів, аспірантів та магістрів. Відтак, є підстави очікувати в майбутньому збільшення кількості спільних міжнародних наукових проектів.

Детальні дані про співробітництво із зарубіжними партнерами (за країнами)

1. Європейський Союз

Європейська Комісія (Виконавча агенція ЄК з питань освіти, аудіовізуальних засобів і культури), програма Темпус IV. Співробітники кафедри економічної теорії і кафедри маркетингу та управління бізнесом НаУКМА виконували проект програми «ТЕМПУС» (2012-2014): *«Інноваційні лабораторії (ІННОЛАБ): використання навчальної платформи відкритих інновацій та здійснюваних досліджень у тренінгах на рівні підприємств для посилення взаємодії та інноваційного потенціалу університетів постсоціалістичних суспільств»*. В проекті взяли участь: д. е. н. проф. Бажал Ю.М., к.е.н. проф., Іванова Н.Ю., к.е.н. доц. Григор'єв Г.С., к. е. н. доц. Гуменна О.В., к. е. н. доц. Чала Н.Д. Метою проекту є розвинути мережу з п'яти інноваційних лабораторій, які повинні стати інноваційними платформами для органічного поєднання всіх зацікавлених сторін на ранніх стадіях інноваційного процесу для формування проривних інноваційних ідей та генерації цінності для суспільства і підприємств. Ці лабораторії повинні поєднувати освіту та науку, стимулювати інноваційний процес та підсилювати потенціал відповідної інтеграції білоруських та українських університетів з реальним бізнесом. Партнерами у проекті є: Університет м. Бредфорд (Великобританія) – координатор проекту, Ужгородський національний університет (Україна), Національний технічний університет “Харківський політехнічний інститут” (Україна), Талліннський університет технологій (Естонія), Університет Аристотеля в Салоніках - URENIO Research (Греція), Міністерство освіти і науки (Україна), Благодійна фундація «Бізнес-інкубатор Тернопільщини» (Україна), Гродненський державний університет ім. Янки Купала (Білорусь) та Полоцький державний університет (Білорусь).

Інший проект програми TEMPUS виконується на кафедрі міжнародного права і спеціальних правових наук НаУКМА спільно з кафедрою політології. Проект має назву *Innovating Teaching and Learning of European Studies (INOTLES)*, партнерами є Університет Маастріхт (Нідерланди), Інститут європейських студій Брюсельського вільного університету (Бельгія), Університет Суррей (Великобританія), Чернівецький національний університет ім.

Ю.Федьковича (Україна), Кишинівський національний університет та Кагульський університет (Молдова), Тбіліський державний університет і Батумський державний університет (Грузія). В рамках цього проекту 2014 року відбулися: семінар-тренінг з нових методів викладання, Брюссель, Бельгія. 18-21 червня 2014 р.; вебінари з окремих методів викладання європейських студій - протягом липня-грудня 2014 р.

Європейська Комісія (ЄК), Програма Жана Моне (Jean Monnet Programme), липень 2011 – липень 2014 рр. У НаУКМА створено Центр ім. Жана Моне з європейських студій, передбачено проведення досліджень та організацію щорічних конференцій із європейських студій. Завданнями Центру ім. Жана Моне з європейських студій НаУКМА є впровадження і викладання сучасних міждисциплінарних курсів з європейських студій для бакалаврів, магістрів, аспірантів і докторантів НаУКМА українською та англійською мовами; підвищення рівня знань та інформованості серед студентів, вчених і державних службовців України з питань економічного, політичного та правового співробітництва між ЄС і Україною; розробка навчальних матеріалів з європейських студій та їх поширення в Україні та за кордоном, виконання та публікація наукових робіт; організація навчальних та наукових заходів з європейських студій з найбільш актуальних питань європейської інтеграції України. У проєкті бере участь к.е.н. доц. Купець О.В. Впродовж проєкту опубліковано 3 монографії, підручник, 10 наукових статей в українських виданнях, дві – в іноземних.

Співробітники кафедри галузевих правових наук задіяні у виконанні двох проєктів. Перший - «*Викладання курсів з міждисциплінарних європейських студій*» - також фінансує Програма Жана Моне Європейської Комісії. Партнерами в його реалізації є кафедри права ЄС Гейдельберзького університету (Німеччина), Університету Я. А. Коменського (Словаччина), Університету Палацького (м. Оломоуц, Чехія). Співпраця полягає у проведенні спільних наукових заходів, семінарів, наукових досліджень, опублікуванні їхніх результатів тощо. Другий - «*Розробка курсів із європейських студій*» - фінансовано Вишеградською фундацією партнерів за підтримкою програми Жана Моне Європейської Комісії. Партнери - кафедри права ЄС: Гейдельберзького університету (Німеччина), Університету Я. А. Коменського (Словаччина), Карлового університету (Чехія).

Європейська асоціація шкіл охорони здоров'я (ASPHER). Кафедра Школа охорони здоров'я НаУКМА отримує методичну підтримку організації та є партнером у наукових дослідженнях.

2. Болгарія

Інститут математики та інформатики Болгарської академії наук. 2014 року продовжувалася співпраця у науково-дослідній роботі «Зображення груп, алгебр, теорія інваріантів та їх застосування» під керівництвом завідувача кафедри математики, канд. фіз.-мат. наук, доц. Б. В. Олійник у партнерстві із працівниками Інституту математики та інформатики Болгарської Академії наук (м. Софія, Болгарія). У рамках цього співробітництва відбуваються обговорення спільних наукових досліджень, обмін інформацією про наукові досягнення.

3. Велика Британія

Університет м. Бредфорд. Співробітники кафедри економічної теорії (д-р екон. наук, проф. Ю. М. Бажал; канд. екон. наук, проф. Н. Ю. Іванова; канд. екон. наук, доц. Г. С. Григор'єв; канд. екон. наук, доц. О. В. Гуменна; канд. екон. наук, доц. Н. Д. Чала) беруть участь у проєкті TEMPUS (2012-2014) 530429-TEMPUS-1-2012-1-UK-TEMPUS-JPHES: «*Інноваційні лабораторії (ІННОЛАБ): використання навчальної платформи відкритих інновацій та здійснюваних досліджень у тренінгах на рівні підприємств для посилення взаємодії та інноваційного потенціалу університетів постсоціалістичних суспільств*», де британський університет є координатором проєкту.

Школа інженерії Університету Варвіка (Великобританія). Спільно з цим закладом співробітники кафедри лабораторної діагностики біологічних систем НаУКМА виконують спільний науковий проект «*Biological relevance of spermatozoa mobility in the microfluidics micro channels*».

4. Іспанія

Автономний університет Барселони (UAB). В Могилянській школі журналістики продовжується другий етап співпраці докторської PhD програми з масових комунікацій та Автономного університету Барселони (UAB). Докторанти Школи Олена Кутовенко та Марія Тетерюк приєдналися до системи double degree і зараз знаходяться у Барселоні, де працюють зі своїми каталонськими керівниками. Восени 2015 року заплановано захист дисертацій та отримання дипломів НАУКМА та UAB.

5. Канада

Український центр засобів і розвитку Університету ім. Грента МакЮена (м. Едмонтон, Альберта). Між цим центром та НаУКМА укладено угоду про співпрацю для розбудови українсько-канадських відносин. Спільно з Університетом Альберти, Канадським інститутом українських студій та згаданим закладом, Українським католицьким університетом (м.Львів) кафедра англійської мови взяла участь у міжнародній дослідницькій ініціативі «*Сучасний український дослідницький форум: справа ЄвроМайдану*» (Contemporary Ukraine Research Forum: the Case of Euro-Maidan). В рамках цієї ініціативи відбувся конкурс англійськомовних письмових робіт студентів МП і БП «*Студентське бачення Євромайдану*» («*Student Views of Euro-Maidan*»), НаУКМА, квітень 2014 р.

Канадський інститут українських студій. Ця установа разом з Науково-дослідним центром «Спадщина КМА» та кафедрою філософії та релігієзнавства НаУКМА взяла участь у виданні 12-го випуску журналу «Київська академія».

6. Нідерланди

Маастріхтський університет. Цей навчальний заклад є координатором проекту програми TEMPUS *Innovating Teaching and Learning of European Studies* (INOTLES), що виконується на кафедрах політології та міжнародного права та спеціальних правових наук НаУКМА. Також, на підставі укладених угод, Маастріхтський університет проводить спільні наукові дослідження, спів-керівництво докторантами, спільні захисти докторських дисертацій разом зі Школою охорони здоров'я НаУКМА.

7. Німеччина

Український вільний університет м. Мюнхен. Кафедра міжнародного права і спеціальних правових наук активно співпрацює з факультетом державно-правових наук Українського Вільного університету м. Мюнхен. В рамках цієї співпраці відбувається викладання наукових дисциплін, керівництво магістерськими і докторськими дисертаціями. Зокрема, Г.О. Михайлюк був гостьовим лектор в Українському Вільному Університеті 26 травня – 4 липня та 24 листопада – 12 грудня 2014 р. (викладання дисциплін Міжнародні бізнесові трансакції, Міжнародні корпоративні фінанси та Проблеми законодавства ЄС); М.М. Антонович - гостьовим лектором 26 січня – 14 лютого 2014 р. (викладання дисципліни Міжнародне право); а В.П. Непійвода – 25 квітня – 12 травня 2014 р. (викладання дисципліни Міжнародне довкільне право)

Університет ім. Фрідріха Шиллера (м. Йена). Працівники кафедри політології НаУКМА в партнерстві із представниками зазначеного закладу розвивають спільну українсько-німецьку магістерську програму «*Німецькі та європейські студії*». Проект фінансують Німецька організація DAAD та європейська програма Еразмус Мундус.

Випускники програми отримують дипломи НаУКМА та Університету ім. Фрідріха Шиллера. Також, в рамках цього проекту у грудні 2014 р. відбулася міжнародна наукова конференція «Громадянське суспільство України після Майдану: проблеми та перспективи».

Гіссенський університет імені Юстаса Лібіга (Німеччина). Кафедра української мови тісно співпрацює з Науковим центром «Східна Європа» цього університету. Так, 28.10 - 09.11.2014 на запрошення Наукового центру професор Масенко Л.Т. прочитала курс лекцій «Мовна ситуація і мовна політика України» (28.10 - 09.11.2014, Німеччина) та професор Демська О.М. прочитала цикл лекцій до 200-ліття Т.Г. Шевченка «Українська шевченкографія» (06.07 – 10.07.2014, Німеччина).

8. Норвегія

Бергенський університет. Кафедра фінансів НаУКМА спільно з Бергенським університетом (Норвегія) виконує два міжнародних проекти «*Learning Economics with Dynamic Modeling*» (номер проекту СРЕА-2012/10078) та «*Learning Economics with Dynamic Modeling II*» (номер проекту СРЕА-2013/10124), які підтримуються урядом Норвегії та Норвезьким центром міжнародної співпраці в освітній сфері (SIU). Основна мета проектів - інтеграція методів системної динаміки в навчальний процес при вивченні економічних дисциплін та проведення спільних наукових досліджень.

Третій рік поспіль кафедра фінансів, PhD програма з фінансів у рамках міжнародного гранту «Вивчення економіки за допомогою методів системної динаміки» (*Learning Economics with System Dynamics Modeling*) та Угоди про співробітництво з Бергенським університетом м. Берген (Норвегія) за підтримки норвезького уряду та Європейського фонду Eurazia отримала можливість направити викладачів кафедри фінансів (проф. Івахненкова С.В., доцентів кафедри Прімерову О.К., Шпортюка В.Г.), магістрів кафедри фінансів (Хмарюк А., Єлістратову А., Грязнова В.), докторанта PhD програми з фінансів (Стельмашенко Я.) на стажування до Бергенського університету

Також налагоджено співробітництво кафедри економічної теорії НаУКМА з **Норвезькою бізнес-школою** (BI Norwegian Business School). В рамках співпраці відбувається обмін інформацією, науковими і навчальними матеріалами; обмін студентами, аспірантами, докторантами, науково-педагогічними працівниками і працівниками адміністрації; одержання грантів від норвезького уряду на навчання в BI Norwegian School of Management; розробка і впровадження спільних академічних і наукових програм; координація партнерських дослідницьких програм.

9. Польща

Центр досліджень Східної Європи Варшавського університету. Разом із кафедрою історії НаУКМА створено спільну магістерську програму «Східноєвропейські студії». У червні 2014 р. відбувся спільний захист чотирьох кваліфікаційних робіт студентами магістерської програми «Історія» (НаУКМА) (всі отримали дипломи державного зразка) та Центру досліджень Східної Європи (студенти отримали дипломи Варшавського університету).

Товариство філософів слов'янських країн (м. Жешув, Польща), **Інститут філософії Жешувського університету.** Викладачі кафедри філософії та релігієзнавства НаУКМА налагодили постійну наукову співпрацю із представниками цих інституцій. Завідувач кафедри проф. М. Л. Ткачук є членом наукової ради друкованого органу товариства - журналу «ΣΟΦΙΑ».

Шльонський університет (м. Катовіце). На запрошення цього закладу проф. кафедри загального і слов'янського мовознавства НаУКМА А. А. Лучик керує написанням докторської дисертації С. Козловського.

Ягеллонський університет (м. Краків). Кафедра галузевих правових наук НаУКМА разом з Львівським національним університетом імені Івана Франка у Краківі, на базі

Ягеллонського університету організувала Школу українського права. В рамках цієї Школи НаУКМА залучена до викладання дисциплін «Основи цивільного та господарського права України» та «Основи цивільного процесуального та господарського процесуального права України».

Познанський Центр прав людини Польської академії наук (Poznan Human Rights Centre, Institute of Legal Studies, Polish Academy of Sciences) проводить спільні дослідження з Центром міжнародного захисту прав людини НаУКМА.

Університет імені Адама Міцкевича (м. Познань). Викладачі і студенти кафедри археології організували разом з цим навчальним закладом проект „*Pogranicze biokulturowe Wschodu i Zachodu Europy w pradziejach*” (Біокультурне прикордоння Сходу і Заходу Європи в первісну добу). В межах цього проекту (фінансованого польською стороною) була проведена спільна археологічна експедиція у с. Придністрянське Ямпольського району Вінницької області (серпень 2014 р.) під керівництвом В.І. Клочко. Також, були підготовані до друку дві наукові публікації.

10. Російська Федерація

Центр Левади (м. Москва, РФ) спільно з Київським міжнародним інститутом соціології та кафедрою соціології НаУКМА проводить регулярні соціологічні опитування в рамках дослідження «*Ставлення росіян до України та українців до Росії*».

11. Сполучені Штати Америки

Мічиганський університет. В рамках спільного проекту, фінансованого National Science Foundation Сполучених Штатів Америки аспіранти та молоді спеціалісти кафедри хімії мають можливість проходити стажування у згаданому університеті.

Упродовж 2014 р. працівники Наукової бібліотеки НаУКМА, відповідно до чинної угоди з **Бібліотекою Конгресу США**, брали участь у виконанні проекту «*Світова цифрова бібліотека*». Інший проект - «*ELibUkr: Електронна бібліотека України*» - фінансовано **Києво-Могилянською фундацією в Америці**. Партнерами є 25 університетів України, Північно-західний університет США, Києво-Могилянська фундація в Америці. В межах проекту, 30 січня – 1 лютого 2014 р. у НаУКМА пройшла Друга міжнародна конференція «*Наукова комунікація в цифрову епоху*».

12. Франція

Національний центр наукових досліджень (CNRS, Франція). Співробітники Центру європейських гуманітарних досліджень НаУКМА задіяні у проекті «*Більш, ніж (одна) мова. Філософський переклад з французької на російську та з французької на українську*» («Plus d'un langue : La traduction philosophique de francais en russe, par comparaison avec la traduction en ukrainien»). Також партнером є Інститут герменевтичних досліджень МДУ (м. Москва, Росія). Проект фінансовано за рахунок гранту Fondation des Treilles. В межах проекту 19-22 листопада 2014 р. у Парижі відбулася міжнародна конференція «*PHILOSOPHER EN LANGUES. Dix ans d'intraduisibles*».

13. Швейцарія

Українсько-швейцарська програма «Здоров'я матері і дитини», Швейцарський інститут тропічної та громадської охорони здоров'я (м. Базель, Швейцарія), Швейцарське бюро співробітництва в Україні. У співпраці з цими організаціями співробітники «Школи охорони здоров'я» НаУКМА організували літню школу «*Управління в трансформованій системі охорони здоров'я в Україні*» 18 – 22 червня 2014 р. на курорті Пилипець Закарпатської області для головних лікарів та завідуючих відділеннями закладів

охорони здоров'я, представників регіональних департаментів охорони здоров'я та представників громадських організацій, які працюють у сфері охорони здоров'я.

Італійський університет у Швейцарії (м. Лугано) має підписану угоду про співпрацю з Могілянською школою журналістики, що передбачає спільні наукові дослідження і організацію спільних конференцій та інших наукових заходів.

14. Швеція

Каролінський Інститут на підставі угоди про співпрацю проводить спільні наукові дослідження з Школою охорони здоров'я НаУКМА.

15. Японія

Кіотський інститут економічних досліджень Університету Кіото реалізовує спільно з кафедрою економічної теорії НаУКМА науковий проект *Labor markets in transition economies*. В рамках цього проекту у вересні-листопаді 2014 р. відбувалися лекції та семінари, організовані японською стороною.

Х. Інформація про наукову та науково-технічну діяльність, що здійснювалась спільно з науковими установами Національної академії наук України та національних галузевих академій наук

НаУКМА активно співпрацює з науковцями інститутів Національної Академії наук України, багато з яких за сумісництвом є викладачами університету. Більшість наукових заходів, наукових досліджень, що здійснюються під дахом НаУКМА, є результатом плідного співробітництва з колегами з академічних установ, університетів та інших організацій. Наприкінці 2009 р. університет розпочав підписання угод про співпрацю з низкою академічних (системи НАНУ) інститутів, що передбачає системне залучення вчених до науково-навчальної діяльності НаУКМА, виконання спільних науково-дослідних проектів, атестацію наукових кадрів вищої кваліфікації, спільний пошук джерел додаткового фінансування тощо і, в підсумку, виникнення науково-навчального комплексу нового типу. Важливо наголосити, що питання власності та адміністративного підпорядкування в цих угодах винесені за дужки типової угоди. Базуючись на тривалих професійних зв'язках і спільності інтересів, НаУКМА співпрацює з такими авторитетними вітчизняними закладами науки:

- Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України;
- Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України;
- Інститут клітинної біології та генетичної інженерії НАН України;
- Інститут хімії високомолекулярних сполук НАН України;
- Інститут хімії поверхні НАН України;
- Інститут біоколоїдної хімії НАН України;
- Інститут експериментальної патології, онкології і радіобіології НАН України;
- Інститут проблем безпеки атомних електростанцій НАН України;
- Інститут біохімії ім. О.В. Палладіна НАН України;
- Інститут геологічних наук НАН України;
- Інститут ядерних досліджень НАН України;
- Інститут фізики НАН України;
- Інститут економіки та прогнозування НАН України;
- Інститут демографії та соціальних досліджень НАН України;

- Інститут соціології НАН України;
- Інститут політичних та етнонаціональних досліджень НАН України;
- Інститут філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України;
- Інститут літератури імені Т.Шевченка НАН України;
- Інститут археології НАН України;
- Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України;
- Інститут культурології НАН України;
- Інститут історії України НАН України;
- Інститут космічних досліджень НАН України;
- Інститут телекомунікацій і глобального інформаційного простору НАН України.

У рамках угоди про співпрацю між НаУКМА та Інститутом ботаніки імені М. Г. Холодного НАНУ проводяться дослідження у спільному науково-навчальному комплексі моніторингу та досліджень екосистем відділу екології фітосистем Інституту ботаніки ім. М. Г. Холодного НАН України і Центру дослідження екосистем, змін клімату та сталого розвитку НаУКМА.

Кафедра культурології НаУКМА активно співпрацює з Інститутом Археології НАН України та з провідними музеями та архівами міста Києва. На базі ІА НАН України кафедра щорічно проводить нормативну (археолого-культурологічну) практику. На базі музеїв та архівів студенти проходять дослідницькі практики кафедри: етнологічну та музейну. У 2014 році кафедрою було підписано угоду з Інститутом культурології НАН України – угода про проходження переддипломної практики студентів магістерської програми «Культурологія».

Кафедра мережних технологій НаУКМА разом з Інститутом телекомунікацій і глобального інформаційного простору НАНУ працює над науковим проектом «Науково-технологічні засади формування інформаційно-освітнього простору на основі використання комп'ютерних онтологічних описів мережних баз знань».

Інститут філософії ім. Г. С. Сковороди в партнерстві з НаУКМА у 2014 р. провів презентацію книги «Майдан і Церква : хроніка подій та експертні оцінки» (відп. ред. Л. О. Филипович, Київ, СаммітКнига, 2014) у НаУКМА, 18 грудня 2014 р.

Викладач кафедри загального і слов'янського мовознавства НаУКМА, проф. В. В. Лучик співпрацює за сумісництвом з Інститутом мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України як член Ученої ради, відповідальний редактор «Етимологічного словника запозичених суфіксів і суфіксоїдів української мови» (укладач П. О. Селігей) і колективного «Етимологічного словника суфіксів української мови».

Крім того, Наукова бібліотека НаУКМА співпрацює з Центральним державним архівом зарубіжної України щодо виявлення та обліку, дослідження та популяризації документів, пов'язаних з історією українського народу, що перебувають за межами України; співпрацює у поширенні інформації щодо діяльності бібліотеки серед установ, організацій, приватних осіб - потенційних джерел комплектування НАФ України; реалізує виставкові та освітні проекти за тематикою, що представляють інтерес для обох сторін, з подальшою їх презентацією українській та світовій громадськості; інформує про архівні матеріали та інші документи, виявлені однією із сторін, що належать до історико-культурного надбання закордонного українства та забезпечення залучення спільного обліку таких документів.

Спільно з Малою академією наук України кафедра мережних технологій НаУКМА проводить науково-технологічну, методичну, організаційну та практичну роботу зі створення і впровадження засобів підтримки та розвитку сучасних освітніх технологій за напрямком комп'ютерні науки та прикладна математика для учнівської молоді, навчальних закладів з

різним рівнем акредитації, підприємств промисловості України та для підвищення інформованості широких кіл населення.

Серед партнерів НаУКМА у виконанні наукових досліджень, організації та проведенні наукових заходів, забезпеченні наукової практики студентів також були:

1. Адміністрація Президента України – Головний департамент з питань впровадження реформ.
2. Асоціація нової економічної освіти.
3. Державне підприємство “Всеукраїнський державний науково-виробничий центр стандартизації, метрології, сертифікації та захисту прав споживачів” – Укрметртестстандарт.
4. Інститут гігієни та медичної екології АМН України ім. О.М. Марзеєва.
5. Інститут соціальної та політичної психології НАПН України.
6. Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана.
7. Київський національний торговельно-економічний університет.
8. Київський національний університет імені Т.Г. Шевченка;
9. Київський природничо-науковий ліцей №145.
10. Комітет з питань паливно-енергетичного комплексу Верховної Ради України.
11. Криворізький економічний інститут ДВНЗ «КНУ».
12. Мала академія наук учнівської молоді (Київська МАН).
13. Міжнародна Асоціація Маркетингових Ініціатив.
14. Миколаївський державний університет імені Петра Могили.
15. Національна академія внутрішніх справ.
16. Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України.
17. Національний медичний університет ім. О. О. Богомольця.
18. Національний науковий центр радіаційної медицини НАМН України.
19. Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут».
20. Національний університет «Острозька академія».
21. Чернігівський національний технологічний університет.
22. Норвезький центр міжнародної співпраці в освітній сфері.
23. Одеський національний політехнічний університет.
24. Український державний хіміко-технологічний університет (м. Дніпропетровськ).
25. Українська спілка підприємців та промисловців.

Також, згідно з укладеними угодами студенти НаУКМА проходили стажування та виробничу практику у таких комерційних підприємствах та державних установах:

- Секретаріат Уповноваженого Верховної ради України з прав людини.
- Секретаріат Комітету Верховної ради України з питань європейської інтеграції.
- Вищий адміністративний суд України.
- ТОВ «Інвестиційна компанія «Грейн-Сервіс».
- Торгово-промислова палата України.
- Міжнародна юридична фірма Ivtegrites.
- Адвокатське Об'єднання «Арцінгер».
- Адвокатське Об'єднання «Юридична фірма «Василь Кісіль і Партнери».

- Адвокатське Об'єднання «Юскутум».
- АТ «ОТП БАНК».
- Національний банк України
- Міністерство економічного розвитку і торгівлі України
- ПУАТ «ФІДО Банк»
- ПАТ «Укрсоцбанк»
- ПАТ «Житомирський завод огорожувальних конструкцій».
- ДП «Тростянецьке лісове господарство».
- ТОВ «Мегапрайм груп».
- ПП «Ярослав».
- ТОВ «Торговельно-інформаційний сервіс».
- АБ «Укргазбанк».
- ТОВ «Транспортна компанія «Сармат».
- ТОВ «Пері Україна».
- ПАТ «КБ «Хрещатик».
- АТ «Укрексімбанк» філія у м. Чернігові.
- ПАТ Страхова компанія «Престиж».
- ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс».
- ПАТ «Страхова компанія «Еталон».
- ПрАТ «КІНТО».
- Приватна консультаційно-впроваджувальна фірма «Прагма В.К.С.».
- ТОВ «Компанія Субос».
- Академічна клініка репродуктивного здоров'я.
- Клініка репродуктивної медицини «Надія».
- Медичний центр тканинної та клітинної терапії «Ембріотек».
- ТОВ «Інститут генетики репродукції».
- ПАО «ХайдельбергЦемент Україна» (HeidelbergCement) в Україні.
- Акціонерне Товариство «Райффайзен Банк Аваль».
- ТОВ «СПІН КОММЮНІКЕЙШНЗ».
- ТОВ «Мейнстрим».
- ТОВ «АзеВінгз».

Метою виробничої практики є закріплення та поглиблення одержаних студентами теоретичних знань з правничих, економічних та природничих дисциплін, окремих напрямків практичної діяльності судових та правоохоронних органів, органів державної влади та місцевого самоврядування, а також юридичних та комерційних фірм, страхових компаній, банків, акціонерних товариств тощо.

XI. Заходи, здійснені спільно з облдержадміністраціями або Київською міською державною адміністрацією та спрямовані на підвищення рівня ефективності роботи науковців для вирішення регіональних потреб

Викладачі НаУКМА беруть участь у діяльності Київського консультативного центру психологічної підтримки навчальних закладів, створеного при Департаменті освіти і науки, молоді та спорту Київської міської держадміністрації. Київський консультативний центр психологічної підтримки навчальних закладів вирішив визначити відповідальних консультантів (кураторів) з числа науковців та закріпити їх за окремими районами Києва, які надаватимуть методичну допомогу практичним шкільним психологам. НаУКМА в ньому представляє А. М. Гірник, професор кафедри зв'язків з громадськістю, психології і педагогіки.

8 квітня 2014 р. в стінах НаУКМА відбулася конференція районної ради старшокласників Подільського району «Молодіжне лідерство від школяра до студента». Лідерами Співки Учнів Подолу було проведено спільне засідання разом з представниками Ротаракт клубу «Київ-Софія». До уваги учасників зустрічі були представлені виступи-презентації про діяльність Ротаракт клубу «Київ – Софія» НаУКМА, Співки Учнів Подолу «Лідер», громадської організації «MoKoLaD». Після ознайомлення з роботою відбулась жива дискусія про можливості співпраці соціально-активної молоді у проектній та суспільно-значущій діяльності.

Триває діяльність на основі підписаної угоди з Київською Малою академією наук учнівської молоді (Київська МАН) та створеного Наукового центру учнівської молоді при НаУКМА. Мета цього проекту полягає у залученні учнів загальноосвітніх навчальних закладів м. Києва до практичного виконання наукових досліджень в галузі екології, біології, хімії та фізики в Наукових центрах та лабораторіях при кафедрах природничого факультету НаУКМА; теоретична та морально-психологічна підготовка учнівської молоді до вступу на природничий факультет НаУКМА.

XII. Відомості щодо поліпшення рівня інформаційного забезпечення наукової діяльності, доступу до електронних колекцій наукової періодики та баз даних провідних наукових видавництв світу про патентно-ліцензійну діяльність

Інформаційну підтримку наукової діяльності, доступ до електронних колекцій наукової періодики та баз даних провідних наукових видавництв світу забезпечує Наукова бібліотека НаУКМА. Протягом року співробітниками бібліотеки були проведені семінари з особливостей користування базами даних JSTOR, Oxford Journals та Oxford Reference – Online Premium Collection, EBSCO; бібліографічною та реферативною базою даних Scopus; Google Scholar та іншими науково-орієнтованими пошуковими системи; ресурсів відкритого до доступу як допоміжного інструментарію для наукової діяльності.

Всього станом на 31.12.2014 р. в загальному електронному фонді зафіксовано 1 177773 назв (142 бази даних). З них:

- Електронні журнали – 87411
- Електронні книги – 54695
- Дисертації – 1000000
- Документи – 27087
- Мультимедійні матеріали – 7373 та ін.

Науковою бібліотекою Національного університету «Києво-Могилянська академія» у 2014 році передплачено доступ до **78 назв** довідкових інформаційних періодичних зарубіжних видань та баз даних в електронному вигляді, серед яких: AGORA, American English, BookFlix, College Navigator, CQ Researcher Online, Current Affairs for Embassies (eBook Collection (EBSCOhost), Digital Literacy, ebrary (includes e-Libro and e-Livro), EBSCO Academic Search Premier, EBSCO AHFS Consumer Medication Information, EBSCO Business Source Premier, EBSCO English Language Learner Reference Center, EBSCO ERIC, Ebsco European Views of the Americas: 1493 to 1750, EBSCO Fuente Academica, EBSCO GreenFILE, EBSCO Health Source - Consumer Edition, EBSCO Health Source: Nursing / Academic Edition, EBSCO LISTA with Full Text, EBSCO Literary Reference Center, EBSCO MasterFile Premier, EBSCO MEDLINE, EBSCO Middle Search Plus, EBSCO Newspaper Source, EBSCO Newswires, EBSCO Regional Business News, EBSCO Teacher Reference Center, Education in Video, EducationUSA, eJournal USA, Encyclopaedia Britannica (Britannica Online Academic Edition), Gale Academic One File, Gale Directory Library, Gale Global Issues in Context, GALE Literature Resource Center, GALE LitFinder, Gale Science in Context, Gale Virtual Reference Library, GREENR (Gale), HINARI, HIV RAP Interactive, IIP Digital, Journal of Democracy, JSTOR (Art & Science I), JSTOR (Art & Science II), JSTOR (Art & Science VII), National Geographic Virtual Library, OARE, PowerKnowledge Earth and Space Science, PowerKnowledge Life Science, PowerKnowledge Physical Science, ProQuest Dissertations & Theses Global, Springer eBook (Complete collection 2005), SpringerLINK Journals, Teen Health and Wellness, TrueFlix, ЛІГА:ЗАКОН, Центр учбової літератури, Web of Science, Polpred, BioOne, East View Information Services, Jewish Studies Source, SAGE та інші. Доступ до ресурсів – з будь-якого робочого місця на території університетського містечка, або авторизований – з поза-меж. Загальна вартість передплати видань та баз даних в електронному вигляді за 2014 склала 704 528 грн. (13% - за рахунок бюджету НаУКМА, інше – гранти).

Найбільш затребуваними серед користувачів виявились ресурси HINARI, AGORA, OARE і ARDI (проект Research4Life), що надають доступ до продуктів авторитетних видавців академічної літератури (Elsevier, Springer Publishing Company, Nature Publishing Group, Cambridge University Press та ін.), повнотекстові, рецензовані та спеціалізовані бази даних компанії EBSCO Publishing, книги та журнали міжнародної видавничої компанії Springer Science+Business Media та найбільш повна колекція дисертацій у світі від компанії ProQuest.

У 2014 році було організовано 13 тестових доступів (від двох тижнів до трьох місяців), зокрема до таких ресурсів: Web of Science, Polpred, BioOne, East View Information Services, Grebennikon, Index to Jewish Periodicals, Jewish Studies Source, IMF library, JSTOR, HeinOnline, Royal Society Publishing, SAGE, ProQuest Dissertations & Theses.

В НаУКМА забезпечений доступ до основних патентно-інформаційних баз: Електронно-цифрової бібліотеки Європейського патентного відомства (ESPACENET); всесвітньої організації інтелектуальної власності (WIPO): бази даних міжнародних заявок на винаходи PATENTSCOPE, бази даних міжнародних торгівельних марок, промислових зразків HagueExpress, географічних зазначень LisbonExpress; баз даних Українського інституту промислової власності (Укрпатент); Федеральної служби з інтелектуальної власності, патентів і товарних знаків (Роспатент), United States Patent and Trademark Office.

ХІІІ. Інформація про науково-дослідні роботи, що виконуються на кафедрах у межах робочого часу викладачів

Протягом 2014 року на кафедрах та в наукових підрозділах НаУКМА виконувалось 30 науково – дослідних тем, що зареєстровані в УкрІНТЕІ.

1. Актуальні проблеми цивільного і підприємницького права, керівник – канд. юридичних наук, доцент Ханик – Посполітак Р. Ю.

Мета дослідження: Дослідити нові підходи щодо класичних інститутів цивільного права, розкрити їх зміст, їх співвідношення з інститутами підприємницького права, проаналізувати практику застосування цих інститутів у судах України; показати проблеми співіснування Цивільного та Господарського кодексів України; стимулювати рекомендації по внесенню змін до законодавства України.

2. Теоретичні та прикладні аспекти культурологічного знання, керівник - д-р філол. наук, проф. Собуцький М. А.

Мета дослідження: теоретично змоделювати та емпірично перевірити моделі культурних трансформацій вітчизняної та зарубіжної культур. З'ясувати співвідношення традиціоналізму та модернізацій них впливів у розвитку української та світової культур. Здійснити відбір адекватних методів (психоаналітичні, семіотичні та ін.) і методик дослідження синхронії та діахронії культури; виробити відповідні методичні рекомендації.

3. Українська мова в ХХ сторіччі: стан, статус, форми побутування, керівник - д-р філол. наук, проф. Масенко Л. Т.

Мета дослідження: дослідити актуальні проблеми українського мовознавства, зокрема вивчення мовної політики, яку провадили в УРСР, сучасних проблем функціонування української мови в ситуації нав'язаної у попередній період українсько-російської двомовності, вплив масового білінгвізму на поширення мішаних форм усного мовлення. До об'єктів наукового аналізу належить також вивчення лексикографічних практик, які застосовувались упродовж ХХ ст., порівняльний аналіз словників, укладених у перші два десятиліття, з лексикографічними працями 1930-1980 рр., а також сучасними словниками. Планується дослідити не тільки функціональні, а й внутрішньомовні аспекти розвитку сучасної української мови – її стильову диференціацію, зміни у стилістичній системі, зумовлені політичною і соціальною перебудовою суспільства.

4. Філософія в контексті культури: історія і сучасність, керівник - д-р філос. наук, проф. Бондаревська І. А.

Мета дослідження: аналіз процесу становлення і функціонування філософського знання в контексті соціокультурного розвитку людства; визначення місця і ролі філософії в історико-культурних локусах; аналіз взаємовпливів філософії з іншими формами суспільної свідомості та культури.

5. Вплив антимікробних препаратів на біологічні властивості та структурно-функціональні характеристики антибактерій, керівник - канд. біол. наук, доц. Фуртат І. М.

Мета дослідження: вивчити вплив різноманітних антимікробних препаратів на зміну фізіолого-біохімічних ознак, зокрема, активність антиоксидантних систем, та структурно-функціональних характеристик актинобактерій за умов формування стійкості до згаданих речовин.

6. Історико-філософське пізнання: теорія і методологія, керівник - докт. філос. наук, доц. Менжулін В. І.
Мета дослідження: Аналіз процесу становлення історико-філософської науки; реконструкція історико-філософських концепцій; визначення теоретичних засад, принципів і методів історико-філософського пізнання.
7. Формування геному поліплоїдних злаків за умов штучної інтрогресії чужинного хроматину та у природних умовах, керівник - д-р біол. наук, ст. наук. співроб. Терновська Т. К.
Мета дослідження: встановлення тенденції у змінах геному на субхромосомному рівні та рівні поліморфізму за молекулярно-генетичними маркерами у представників підтриби *Triticinae* з різними способами статевого розмноження.
8. Інтрогресивні процеси у геномі м'якої пшениці та їх застосування для генетичного аналізу *Triticinae*, керівник - д-р біол. наук, ст. наук. співроб. Терновська Т. К.
Мета дослідження: встановити генетичний контроль низки ознак м'якої пшениці та вивчити вплив геномних перебудов внаслідок інтрогресії чужинного хроматину на регуляцію експресії.
9. Теоретико-методологічні засади формування в Україні постіндустріальної економічної системи, керівник - д. екон. наук, проф. Бажал Ю. М.
Мета дослідження: дослідити теоретичні та практичні проблеми соціально-економічної політики на макро- і мікро-рівнях управління, які виникають в умовах кризової та посткризової фаз сучасного економічного циклу, та їх специфіку в контексті української економіки. Розробити практичні рекомендації щодо удосконалення форм і методів зазначеної політики в Україні на національному, регіональному, галузевому та бізнесовому рівнях в умовах глобалізації всіх економічних відносин.
10. Філософсько-естетичні проблеми української та зарубіжної літератур; взаємини національних літератур, керівник - д-р філол. наук, проф. Моренець В. П.
Мета дослідження: відтворити цілісну синкретичну картину переплетіння, взаємовпливу філософських віянь, мотивів і естетичної думки української та зарубіжної літератур (у тому числі слов'янських) у теоретико-літературознавчому та компаративному аспектах; розглянути конкретні дослідницькі стратегії вивчення зв'язків філософського і літературного дискурсів в українській культурі ХХ-ХХІ ст.ст.; проаналізувати світоглядні й естетичні трансформації у художній творчості українських митців; здійснювати реконструкцію філософських мотивів, впливів на творчість письменників тощо.
11. Розвиток системи зв'язків з громадськістю як чинник становлення громадянського суспільства в Україні, керівник - д-р філос. наук, проф. Королько В. Г.
Мета дослідження: дослідити процеси формування та функціонування системи зв'язків владних структур та політичного управління з громадськістю; визначити місце, яке посідають структури зв'язків з громадськістю в системі соціального управління сучасного демократичного суспільства; з'ясувати концептуальні моделі, загальні проблеми та практичні питання забезпечення відкритості у діяльності органів державної влади України.
12. Трансформації українського суспільства, його соціальних структур, інституцій і суб'єктів, керівник - д-р філос. наук, проф. Хмелько В. Є.
Мета дослідження: комплексний аналіз особливостей трансформаційних процесів у сучасному українському суспільстві на різних рівнях його соціальної організації,

визначення основних тенденцій становлення його соціальних структур, інституцій і суб'єктів; вивчення наслідків змін основних соціальних структур, інституцій і суб'єктів для розвитку і саморегуляції українського суспільства.

13. Концептуальні засади розвитку теорії та практики соціальної політики і соціальної роботи в Україні, керівник - канд. філос. наук, доц. Кабаченко Н. В.

Мета дослідження: створити концептуальну, правову та організаційну структуру для розвитку соціальної роботи та запропонувати відповідні зміни до соціальної політики, що створить можливості для широкого впровадження професії соціального працівника, узгодження його ролі та функцій з уже існуючими соціальними службами.

14. Історія України в контексті історії Центрально-Східної Європи, керівник - доктор іст. наук, проф. Яковенко Н. М.

Мета дослідження: аналіз історії України як окремої політичної і культурної одиниці та як частини держав, до яких вона входила – польсько-литовської, російської, австрійської, СРСР; дослідження головних напрямів еволюції історії та культури країн Центрально – Східної Європи як макроструктур, з якими органічно пов'язана історія України.

15. Лексика та граматики мовних систем: діяхронія і сучасний стан, керівник - д-р філол. наук, проф. Лучик В. В.

Мета дослідження: дослідити лексичний склад і граматичну будову різноструктурних мов у синхронічному та діяхронічному аспектах. Підготувати теоретичні, дидактичні та лексикографічні праці, які узагальнюватимуть основні результати проведених досліджень.

16. Міжнародний захист прав людини, керівник - д-р права, доцент Антонович М. М.

Мета дослідження: дослідити загальнотеоретичні проблеми міжнародних прав людини та імплементацію міжнародних стандартів прав людини в національне законодавство України, проаналізувати практику універсальних та європейських механізмів захисту прав людини та ефективність їх застосування громадянами України.

17. Теоретичні та методичні засади професійної підготовки майбутніх фахівців у системі вищої освіти України, керівник - канд. пед. наук, доц. Голубєва М. О.

Мета дослідження: дослідити наукові засади професійної підготовки майбутніх фахівців у системі вищої освіти України та обґрунтувати концептуальну основу розвитку й ефективного функціонування цього процесу у сучасних умовах.

18. Системний підхід до формування ефективної маркетингової стратегії організації, керівник - канд. екон. наук, доц. Пан Л. В.

Мета дослідження: розробка теоретико-методологічних засад формування ефективного механізму управління організацією та практичних рекомендацій щодо його впровадження, виявлення проблем функціонування організації в ринковому середовищі та визначення основних шляхів їх вирішення.

19. Теорія та методика конфліктологічної освіти, керівник - канд. філос. наук, проф. Гірник А. М.

Мета дослідження: дослідити наукові засади конфліктологічної підготовки майбутніх фахівців у системі вищої освіти України та обґрунтувати методику формування конфліктологічної компетентності.

20. Морфофункціональна оцінка пулу стовбурових клітин при хронічній мієлоїдній лейкемії в культурі клітин *in vitro*, керівник – канд. біол. наук, ст. наук. співроб. Білько Д.І.
Мета дослідження: визначити особливості функціонування клітин-попередників у нормі та при хронічній мієлоїдній лейкемії у первинній культурі клітин *in vitro*
21. Особливості сегрегації хромосом у сперматозоїдах носіїв збалансованих структурних хромосомних перебудов, керівник – д-р біол. наук, проф. Н. М. Білько.
Мета дослідження: дослідити особливості мейотичної сегрегації збалансованих структурних хромосомних перебудов у сперматозоїдах носіїв, визначити частоти утворення незбалансованих гамет залежно від типу перебудови, дослідити залежність між морфологічними характеристиками сперматозоїдів та хромосомним набором у носіїв збалансованих структурних хромосомних перебудов.
22. Теоретико-методологічні аспекти трансформацій галузі охорони здоров'я, керівник – д-р наук з держ. управл., доц. Н. Д. Чала.
Мета дослідження: визначити системний підхід до оцінки особливостей трансформації галузі охорони здоров'я, дослідити механізми державного управління галуззю, визначити основні чинники, що впливають на формування політики в охороні здоров'я.
23. Соціальні комунікації та професійні стандарти журналістики, керівник – д-р філол. наук, проф. С. М. Квіт.
Мета дослідження: вдосконалити професійні стандарти діяльності журналістів, мас-медіа та національної медіа-системи, розвивати свободу слова і громадянського суспільства в Україні
24. Сучасні проблеми теорії та практики кримінального і кримінального процесуального права України, керівник – д-р юрид. наук, проф. В. І. Галаган.
Мета дослідження: на матеріалі Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України дослідити питання матеріального і процесуального права, проаналізувати їхній взаємозв'язок і взаємозалежність, особливості реалізації у кримінальному провадженні.
25. Правове регулювання асоціації між Україною та ЄС, керівник – д-р юрид. наук, доц. Р. А. Петров.
Мета дослідження: визначити зміст і характер правових відносин між Україною та ЄС після набуття чинності угоди про асоціацію між Україною і Євросоюзом, проаналізувати можливість застосування права ЄС судовими і виконавчими органами України, окреслити вплив угоди про асоціацію між Україною і ЄС на правову систему України.
26. Трансформаційні процеси в сучасних політичних системах, керівник – д-р політ. наук, доц. Дем'янчук О. П.
Мета дослідження: шляхом комплексного дослідження змін, що відбуваються в сучасних політичних системах різних країн, виявити закономірності трансформацій, пояснити їхні рушійні сили і спрогнозувати напрямки та впливи їх подальшого розвитку.
27. Верховенство права: стан та перспективи вдосконалення механізмів його реалізації в Україні, керівник - д-р юрид. наук, проф. Козюбра М. І.
Мета дослідження: з'ясувати місце верховенства права у суспільному житті України, стан і перспективи вдосконалення механізмів його реалізації. У процесі дослідження передбачається розкрити співвідношення принципу верховенства права із

спорідненими феноменами – верховенством Конституції і верховенством закону; виділити найбільш характерні риси верховенства права, з'ясувати ступінь їх закріплення у Конституції та законах; дослідити стан реалізації вказаного принципу та сформулювати рекомендації про вдосконалення механізмів його утвердження.

28. Сучасні методології та методи політичних досліджень, керівник – канд. філософ. наук, доц. Амеліченко Н.А.

Мета дослідження: засвоєння сучасних західноєвропейських методологій та конкретних методів дослідження політики.

29. Національна самобутність і порівняльне державотворення в історії, керівник – д-р іст. наук, проф. М. В. Кірсенко.

Мета дослідження: комплексне вивчення формування націй і державотворчих процесів у порівняльній перспективі, національна історія у загальноєвропейському і ширше – світовому контексті.

30. Номінативні та комунікативні параметри мовних одиниць: діахронічний і синхронічний аспекти, керівник – д-р філол. наук, проф. В. В. Лучик.

Мета дослідження: дослідити актуальні теоретичні питання, пов'язані з походженням, розвитком та функціонуванням номінативних і комунікативних одиниць української, окремих слов'янських та індоєвропейських мов; поглибити теорію про принципи і мотиви мовної номінації, про змістові та формальні параметри дискурсу.

XIV. Розвиток матеріально-технічної бази досліджень

- 1) Атомно-силовий мікроскоп (Atomic-force microscope), Veeco, виробництва США.

У Центрі мембранних досліджень (кафедра хімії) успішно розвивається науковий напрям «Функціональні полімерні матеріали та мембрани». У 2013 році розпочато нову фундаментальну тему «Розробка методів одержання новітніх функціональних полімерів та полімерних мембран для потреб водопідготовки та фармацевції», науковий керівник – д.тех.н. А.Ф.Бурбан. Основним завданням є розробка наукових основ одержання новітніх функціональних матеріалів, а саме термо- та рН-чутливих, магніточутливих, сенсорних, афінних, біометричних та ін. полімерних плівок і мембран, що здатні реагувати на зміну параметрів навколишнього середовища за механізмом зворотного зв'язку. Зазначений мікроскоп дозволить виконувати дослідження у відповідності до міжнародних наукових стандартів. 70 000 EUR (1 729 000 тис. грн.).

2) ДНК-аналізатор ABI Prism-310 (Genetic Analyzer ABI Prism-310), Applied Biosystem, виробництва Німеччини, 44 000 EUR (1 086 800 тис. грн.).

3) Центрифуга Biofuge Primo R (Centrifuge Biofuge Primo R), Heraier, виробництва Німеччини, 11 000 EUR (271 700 тис. грн.).

4) Мікроскоп «Мікмед-2» флуоресцентний (Мікроскоп "Микмед - 2" флуоресцентный), ЛОМО, виробництва Росії, 9 600 EUR (237 120 тис. грн.)

На базі Лабораторії генетики та клітинної біології НаУКМА проводяться ґрунтовні дослідження за науковим напрямом: «Генетична інженерія та геноміка рослин». Метою цих досліджень є створення лінійного матеріалу м'якої пшениці з підвищеною стійкістю до абіотичних та біотичних факторів довкілля, яка забезпечується перенесенням до її геному генів чужинного походження, які забезпечують згадану стійкість. Зазначені прилади (позиції 2-4) вкрай необхідні для здійснення досліджень, які відповідають сучасному світовому рівню.

XV. Заключна частина

Стосовно організації та координації наукової діяльності університетів та інститутів НАНУ, яку здійснює департамент наукової діяльності МОН України, дозволимо собі висловити кілька суджень, ґрунтованих на реаліях останнього часу. По-перше, Університет справді всіяко зацікавлений у сторонній незалежній експертизі проектів, що її в усі останні роки забезпечувало Міністерство, бо це дозволяє нам в самому університеті уникнути очевидного «конфлікту інтересів».

По-друге, ми розуміємо рішення повернення до попередніх термінів виконання прикладних (2 роки) і фундаментальних (3 роки) як вимушене обставинами війни і тяжкої економічної ситуації в країні. Водночас ми і далі вважаємо, що загальна Експертна рада мала рацію у липні 2014-го року, побільшуючи ймовірні терміни виконання проектів до 3-х (прикладні) та до максимум 5 (фундаментальні) років. В цьому очевидно був резон, особливо для тієї більшості внз, котра *не має* базового фінансування наукових досліджень.

НаУКМА також вважає, що чинний в МОНУ спосіб виділення, пріоритетної підтримки і просування науково-практичних винаходів та розробок потребує сьогодні глибокого реформування з тим, щоб ініціативні й актуальні розробки починали працювати на країну якнайшвидше.

Наприклад, співробітниками НаУКМА спільно з НМАПО ім. П.Л.Шупика розроблено оригінальні лікарські препарати «*Сермасил*» та «*Лінесил*», що сприяють пришвидшеному загоєнню ускладнених некротичних ран (у тому числі вогнепальних!) і є композиціями відомих лікарських субстанцій, дозволених до перорального застосування. Окрім того, вони не містять антимікробних засобів, що виключає ризик стійкості бактеріальних штамів за рахунок звикання до антибіотиків.

Однак попри те, що військово-клінічна медицина нагально потребує таких препаратів, що країна має велику кількість пораних з різноманітними ускладненими довгозагоюваними пораненнями, яким ця наша розробка могла б ефективно допомогти, ми досі не можемо домогтися відповідних дозволів для започаткування виробництва названих препаратів для постачання в клініки і лікування пораних з АТО (відповідний лист наприкінці 2014-го був надісланий до МОНУ). І це при тому, що є попередня домовленість з фармацевтичними компаніями, здатними виробляти такі препарати в достатній кількості.

Об'єктивно й «універсальною» трудністю ефективної науково-дослідної роботи як університетів, так і науково-дослідних інститутів сьогодні є відсутність запиту на неї з боку бізнесу усіх рівнів і промисловості України. Якщо замовником гуманітарних досліджень і розробок скрізь у світі здебільшого виступає держава, котра дбає про своє теперішнє і майбутнє, про свій людський потенціал, що його вона може мати до диспозиції, то розробки в галузі природничих і точних наук – це головним чином функція бізнесу, що змагається на ринку за споживача, і діючої промисловості, яка стримить до скорочення власних витрат та підвищення власної ефективності. На сьогодні в Україні ані того, ані того, на жаль, немає, а є подальше падіння підприємницької діяльності й виробництва (і, відповідно, ВВП).

Мірою вирівнювання ситуації і повернення до позитивної економічно-господарської динаміки можна сподіватися й на виникнення та зростання **запиту до науки з боку бізнесу й виробництва**. А доки цього немає, скромні бюджетні кошти виконують фактично рятівну роль – вони слугують збереженню наукового потенціалу країни. За таких обставин про реальний розвиток цього науково-дослідного потенціалу радше не йдеться. Бо розвинути цей потенціал належним чином може тільки практичне життя, соціально-економічна дійсність, яка щоденно потребує від науки інновацій і винаходів.

Перший віце-президент,
віце-президент з наукової роботи

В. П. Моренець